

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел.: 02 9057502, факс: 02 9057503

Изх. № ТП-24-1
Дата: 18.12.2024г.

ТЕМАТИЧНА ПЛАНОВА ПРОВЕРКА
НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

А К Т

ЗА РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНА ТЕМАТИЧНА
ПРОВЕРКА ПО ЗАПОВЕД № ТП-24-1/29.03.2024 г. НА
ГЛАВНИЯ ИНСПЕКТОР НА ИВСС

Относно: Анализ на практиката на окръжните съдилища по въпроса за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване на количеството на електрическата енергия (обн. ДВ, бр. 35/30.04.2019 г., изм. ДВ, бр. 57/09.07.2021 г.) в Окръжен съд - Смолян, Окръжен съд - Велико Търново, Окръжен съд – Монтана, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Русе, Окръжен съд – Добрич и Окръжен съд – Разград

ОБЩИ ЧАСТИ

Настоящата тематична планова проверка се извърши на основание чл. 58, ал. 1 от Закона за съдебната власт и чл. 54, ал. 3 от Правилника за организацията на дейността на администрацията и на експертите (обн., ДВ, бр. 103 от 27.12.2016 г., в сила от 1.01.2017 г., изм. и доп., бр. 35 от 30.04.2019 г., в сила от 2.05.2019 г., бр. 67 от 28.07.2020 г., в сила от 28.07.2020 г., доп., бр. 96 от 2.12.2022 г., в сила от 2.12.2022 г.), приетата годишна програма за извършване на планови, комплексни, контролни и тематични проверки от Инспектората към Висшия съдебен съвет на съдилищата, прокуратурите и следствените отдели през 2024 г. и Заповед № ТП-24-1/29.03.2024 г. на главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет. Проверката се осъществи в периода от 29.03.2024 г. до 18.11.2024 г. от инспектор Игнат Георгиев и експертите Диана Иванова, Мария Илиева, Атанас Попов, Кирил Генов и Татяна Георгиева. Поради прекратяване на трудовото правоотношение на експерт Татяна Георгиева с инспектората към ВСС, със Заповед № ТП-24-1/11.07.2024 г. на главния инспектор се измени Заповед № ТП-24-1/29.03.2024 г. на главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет, като към проверяващия екип се включи експерт Боряна Върбанова.

Предварителна информация

Проверката е инициирана в резултат на сигнал подаден от „Електроразпределение Юг“ ЕАД вх. рег. № Ж-23-531/13.07.2023 г. по описа на ИВСС, в който се съдържат твърдения за противоречие между съдебната практика на Окръжен съд – Хасково и съдилищата от съдебния му район с практиката на всички районни и окръжни съдилища в страната, както и с практиката на Върховния касационен съд по граждански и търговски дела с предмет оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия или „корекция на сметка за минал период“ при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (ПИКЕЕ), (обн. ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г., изм. ДВ, бр. 57/09.07.2021 г.)

В сигнала се посочва, че считано от 04.05.2019 г. с новите ПИКЕЕ са регламентирани реда и начините на преизчисление на количествата електрическа енергия от операторите на съответните мрежи на клиенти, за които е установено, че средството за търговско измерване (СТИ) не измерва с точност доставените количества електрическа енергия. Най-същественото изменение, което следва да рефлектира и върху съдебната практика на съдилищата по отношение на възникналите във връзка с това

правни спорове, е изключването от процеса по налагане на корекция на крайния снабдител на електрическа енергия (в случая „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД). По сега действащата нормативна уредба, а именно чл. 56, ал. 1 ПИКЕЕ, както преизчислението на преминалите количества електрическа енергия, така и фактурирането се извършват от оператора на електроразпределителната мрежа (в случая от „Електроразпределение Юг“ ЕАД), а не от „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, както е било по реда на отменените ПИКЕЕ (обн. ДВ, бр. 98 от 12.11.2013 г.). Твърди се, че след влизане в сила на ПИКЕЕ от 2019 г. се е утвърдила трайна и еднозначна съдебна практика на всички районни и окръжни съдилища в страната, в т.ч. такава практика на съдилищата от лицензионната територия на дружествата от групата на ЕВН, които застъпват тезата, че операторът на електроразпределителната мрежа има законово основание и е материално легитимирано лице да извършва преизчисление на сметки за минал период на база последните изменения в ПИКЕЕ от 2019 г. Посочва се, че тази практика вече е последователна и непротиворечива във Върховния касационен съд, като са цитирани решения на ГК на ВКС, постановени през 2020 г. и 2021 г. Подателят на сигнала твърди, че Окръжен съд - Хасково, респ. Районен съд - Хасково, Районен съд - Димитровград и Районен съд - Харманли, са възприели противоположно становище и категорично приемат, че не съществува законово основание за преизчисляване на количеството електрическа енергия от оператора на електроразпределителната мрежа. Според подателя на сигнала Окръжен съд - Хасково продължава да прилага изоставена от ВКС съдебна практика, неотнормирана и неприложима с оглед измененията на ПИКЕЕ. Посочва се, че в мотивите на решенията си, Окръжен съд - Хасково застъпва тълкуването, че „Електроразпределение Юг“ ЕАД няма право да се легитимира като кредитор на вземане по корекция на сметка поради противоречие между разпоредбите на чл. 98а, ал. 2, т. 6 и чл. 104а, ал. 2, т. 5 ЗЕ и разпоредбата на чл. 56, ал. 2 ПИКЕЕ, с оглед на чл. 15, ал. 3 ЗНА, тъй като законодателно е предвидено правото на крайния снабдител да извърши корекция на сметките на клиент при доказано неточно отчитане на потребената електрическа енергия, а не на оператора на електроразпределителната мрежа, както и че подзаконовите правила в ПИКЕЕ, обуславящи издаването на фактура за коригиране на сметката за електроенергия са неравноправни клаузи за потребителя, нищожни са на основание чл. 146 от ЗЗП и не следва да се прилагат съгласно §13А от ДР на ЗЗП вр. с Директива 93/13 ЕИО. Окръжен съд - Хасково се произнася по споровете в качеството си на въззивна инстанция с окончателни решения, тъй като в 99% от случаите цената на исковите претенции е под прага за допустимост до касационно обжалване по чл. 280, ал. 3, т. 1 от ГПК.

Инициираният сигнал до Инспектората към ВСС е за извършване на проверка за установяване на наличие или липса на противоречива практика по делата с очертания предмет, като при констатиране на такава, счита, че

следва да се предприемат действия за сигнализиране компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателно решение.

При извършеното предварително проучване по сигнала, Инспекторатът към ВСС е изискал становища от Окръжен съд – Хасково и от ВКС. Отговори са постъпили, както следва: от Окръжен съд – Хасково с вх. № КЖ-23-531/17.08.2023 г. и от ВКС с вх. № КЖ-23-531/21.09.2023 г.

В становището, изготвено от членовете на Аналитично звено на Гражданска колегия на ВКС – съдиите Веска Райчева и Светлана Калинова, се съдържа анализ на практиката на ВКС по спорове за корекция на сметки за електрическа енергия за минал период, постановени по дела, касаещи корекции. Прегледът на посочените от „Електроразпределение Юг“ ЕАД съдебни актове е наложил извода, че по поставените в сигнала въпроси, съставите на съдилищата от съдебния район на ОС - Хасково се произнасят в различен смисъл от становището, изразено в актовете, постановявани от тричленни състави на ВКС.

В решенията на ОС – Хасково се излагат две групи съображения. Приема се, че след измененията на ЗЕ, обнародвани в ДВ, бр.54/17.07.2012 г., в разпоредбите на чл. 83, ал. 1, т. 6, чл. 98а, ал. 2, т. 6, буква „а“ и чл. 104а, ал. 2, т. 5, може да се направи извод, че вече е предвидена възможност да бъдат извършвани корекции на сметките на потребителите в случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, като съобразно допуснатата законова делегация от председателя на КЕВР са издадени и нови ПИКЕЕ, обнародвани в ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г., в сила от 04.05.2019 г. По отношение на проверки и корекции на сметки за електрическа енергия за период, следващ приемането на новите ПИКЕЕ се приема, че дружеството е имало законово основание за едностранна корекция на количеството електрическа енергия, доставено на потребителя за минал период. Съобразява се обаче, че съгласно чл. 120 ЗЕ средството за търговско измерване (СТИ) е собственост на оператора на електропреносната мрежа или на съответната електроразпределителна мрежа, като поддържането му в техническа изправност и в съответствие с техническите изисквания на електромера е в задължение на оператора на мрежата съгласно чл. 89, т. 4 ЗЕ и чл. 34 от Общите условия. С оглед на това се приема, че за дружеството е възникнало т.нар. „право на корекции на сметка“ или право на оператора на съответната електрическа мрежа да изчисли количеството електрическа енергия за по-краткия период между периода от датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване до последната извършена проверка и периода от три месеца, предхождащ датата на констатиране на неизмерването/неправилното/неточното измерване, като при наличие на средство за търговско измерване, измерващо с грешка извън допустимата, количеството преминала електрическа енергия се изчислява като измерените количества се коригират с установената грешка, като се отчита класа на точност на средството за търговско измерване. Прието е обаче, че за да са налице предпоставките на законосъобразна корекция на сметка за минал период, е необходимо да се докаже по несъмнен начин и

осъществяването на нерегламентиран достъп по СТИ от потребителя или от друго лице, но с негово знание и съгласие, доколкото обективната отговорност е вид гражданска отговорност (без значение договорна или деликтна) и за да бъде ангажирана е необходимо да е налице поведение на отговорното лице, което да е в причинна връзка с настъпилите вреди. Посочва се, че задължението на потребителя на договора за продажба на електрическа енергия е за бездействие, поради което основание за ангажиране на отговорността му е налице само при доказано действие, каквото същият е поел да не осъществява, като тежестта на доказване е на доставчика на електрическа енергия. Дружеството не може едностранно да коригира отчетените показатели на ел. енергия без да установи, че измервателното устройство е манипулирано умишлено от потребителя, без да бъде посочено изрично каква ел. енергия е била отчетена за съответния период и заплатена от потребителя, какъв е времеви период на неправилно отчитане и т.н. Посочено е също така, че в трайно установената съдебна практика е отречена изцяло възможността доставчикът да обосновава правото си на едностранна корекция въз основа на клаузи, съдържащи се в приетите от самия него и обвързващи потребителя Общи условия, както и че поради неравноправния им характер по смисъла на чл. 143, т. 6 и т. 18 от Закона за защита на потребителите, подобни клаузи са нищожни по силата на чл. 146, ал. 1 ЗЗД и чл. 26, ал. 1 ЗЗД, тъй като нарушават основните принципи за равнопоставеност на страните по договорното правоотношение и за защита на интересите на потребителите при търговия с електрическа енергия. Посочено е, че задължителната практика застъпва и разбирането, че коригирането на сметки за вече доставена електрическа енергия само въз основа на обективния факт на констатирано неточно отчитане на доставяната ел. енергия, противоречи на регламентирания в чл. 82 ЗЗД виновен характер на договорната отговорност. Застъпено е съждението, че в абсолютно противоречие със закона е, въз основа на обективно установено неправилно отчитане на ел. енергия от СТИ, отговорността да се прехвърля върху потребителя, доколкото ответното дружество е собственик и оператор с единствен достъп до измерващото устройство. Именно то следва да полага необходимите грижи за правилното функциониране на измервателното устройство, като констатираните неизправности бъдат своевременно отстранявани, а не възлагани в тежест на потребителя. Освен посочените по-горе съображения, в някои от решенията се съдържат и такива, с които е прието, че коментираните клаузи на ЗЕ и ПИКЕЕ са нищожни по смисъла на чл. 26, ал. 1 ЗЗД поради противоречието им със закона, защото нарушават основни принципи за равнопоставеност на страните в договорното правоотношение и засягат защитата на интересите на потребителите при продажбата на ел. енергия. Изложени са съображения, че така абонатът е поставен в неравноправно положение, защото няма как да защити интереса си при предприета от страна на дружеството служебна корекция на сметката му за минал период вследствие на твърдяно неточно измерване на ел. енергията, особено

когато доставената и потребена енергия не му е била редовно отчитана и заплащана във времето. Нормите на ПИКЕЕ противоречат на договорната същност на отношенията между страните и необосновано я модифицират в полза на дружествата. Посочено е, че тези норми не са част от самия договор за доставка на ел. енергия, но въпреки това са основание за интервенция в договора и против правата на крайния клиент по смисъла на § 1, т. 3Б и т. 27Г ДР на ЗЕ. Прието е също така, че тези разпоредби на ПИКЕЕ противоречат и на чл. 2, ал. 2 ЗЕ, който въздига защитата на потребителите в основна цел на ЗЕ, и с който следва да бъдат съобразени нормите на този закон, нормите на всички относими нормативни актове към потреблението на ел. енергия, както и тяхното тълкуване и практическо прилагане.

На следващо място, в част от тези решения са изложени и съображенията, че ответникът „Електроразпределение Юг“ ЕАД не е носител на спорното вземане за допълнително начислена ел. енергия, тъй като вземането за стойността на доставената ел. енергия произтича от сключения на основание чл. 11, т. 4 и чл. 15, ал. 2, т. 3 от ПТЕЕ, ред. ДВ, бр. 40 от 05.05.2020 г., договор за продажба на ел. енергия между крайните снабдители от една страна и битови и небитови крайни клиенти - за обекти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, когато тези клиенти не са избрали друг доставчик. Приема се, че основание за възникване на правоотношението между крайния клиент и оператора на електроразпределителната мрежа, е договорът за достъп и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа по чл. 11, т. 3, вр. чл. 14, ал. 2, т. 1 ПТЕЕ, по което оператора на електроразпределителната мрежа няма вземане спрямо крайния клиент, като вземането принадлежи на дружеството доставчик „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. Изложени са и допълнителни съображения, че при констатирано неточно измерване на средството за техническо измерване на доставена електрическа енергия ответникът в качеството си на оператор на електроразпределителната мрежа следва на основание чл. 56, ал. 1 ПИКЕЕ да издаде на доставчика в качеството му на ползвател на мрежата фактура за покриване на технологичните му разходи по чл. 56, ал. 3 ПИКЕЕ заедно със справка за преизчислените количества електрическа енергия, който пък следва да издаде фактура на крайния клиент за неотчетената ел. енергия и за стойността на мрежовите услуги. Направен е извод, че поради това ответникът „Електроразпределение Юг“ ЕАД в качеството си на оператор на електроразпределителната мрежа няма вземане срещу крайния клиент за допълнително начислената ел. енергия, което вземане принадлежи на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД като продавач по договора за продажба по чл. 15 ПТЕЕ.

В анализа на ВКС се отбелязва, че изложените в решенията на ОС - Хасково съображения по спорните въпроси противоречат на тезите, възприети в практиката на ВКС по отношение на корекции, извършени при действието на ПИКЕЕ, приети през 2013 г. и по отношение на правото на оператора на електроразпределителната мрежа да получи от крайния битов

потребител заплащане на количеството ел. енергия, начислено в резултат на извършена корекция – чл. 56 ПИКЕЕ, приети през 2019 г., вр. с чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ.

В анализа се отбелязва също, че съображения, сходни с поддържаните от съдилищата на съдебния район на ОС – Хасково, се съдържат и в решения на други въззивни съдилища, които са били допускани до касационно обжалване по посочени в анализа дела на ВКС и в този смисъл практиката на съдилищата от съдебния район на ОС – Хасково не е изолирана.

На основание чл. 54, ал. 1, т. 7 ЗСВ, ИВСС изпраща сигнал до председателя на ОС – Хасково с препоръка за свикване на Общо събрание на съдиите от окръжния съд, на което след запознаване със становището на ВКС, да се анализира и обобщи практиката на съда и на районните съдилища в съдебния район по спорове за корекция на сметки за електрическа енергия за минал период.

В отговор на препоръката на 07.12.2023 г. е постъпила информация от заместник-председателя на Окръжен съд - Хасково и ръководител на Гражданско отделение, от която става ясно, че обсъждането на практиката на съдилищата от съдебния район на ОС – Хасково и на анализа на звено „Аналитично“ на ГК на ВКС не е довело до промяна на вече изготвеното и изпратено на ИВСС становище по посочената проблематика. Съдиите от Окръжен съд - Хасково считат, че е налице противоречива съдебна практика в страната, поради което и следва да се предприемат действия по постановяване на тълкувателно решение относно тези противоречиво решавани от съдилищата въпроси.

Предмет и обхват на проверката

Предмет на проверката са влезли в сила съдебни актове на въззивния съд по граждански и търговски дела, свързани с оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г., в сила от 09.07.2021 г.), постановени от Окръжен съд - Смолян, Окръжен съд - Велико Търново, Окръжен съд – Монтана, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Русе, Окръжен съд – Добрич и Окръжен съд – Разград. Основна цел на настоящото изследване е да се проследи практиката на съда и да се установи становището на съдилищата по повдигнатите със сигнала въпроси, а именно:

- налице ли е противоречие в практиката на съдилищата относно обстоятелството, кой е носител на спорното вземане за допълнително начислена ел. енергия при действието на Правилата за измерване количеството на електрическа енергия, издадени от председателя на Комисията за енергийно и водно регулиране (Обн., ДВ, бр. 35 от

30.04.2019 г.; изм. с решение № 10003 на ВАС на РБ от 21.07.2020 г. – бр. 57 от 9.07.2021 г., в сила от 9.07.2021 г.) – електроразпределителното дружество или дружеството доставчик;

- отречена ли е възможността на дружеството, да обоснове правото си на едностранна корекция въз основа на клаузи, съдържащи се в приетите от самия него и обвързващи потребителя Общи условия. Отчита ли се неравноправния им характер, по смисъла на чл. 143, т. 6 и т. 18 от Закона за защита на потребителите и дали се приемат за нищожни по силата на чл. 146, ал. 1 ЗЗД и чл. 26, ал. 1 ЗЗД;

- при корекции на сметки за минал период, необходимо ли е да се докаже по несъмнен начин – осъществяването на нерегламентиран достъп до средството за търговско измерване (СТИ) от потребителя или друго лице, но с негово знание и съгласие, доколкото за да бъде ангажирана гражданската отговорност е необходимо да е налице поведение на отговорното лице, което да е в причинна връзка с настъпилите вреди на дружеството, като основание за ангажиране на отговорността му е налице само при доказано действие, каквото същият е поел да не осъществява. Коригирането на сметки за вече доставена електрическа енергия само въз основа на обективния факт на констатирано неточно отчитане на доставяната ел. енергия, противоречи ли на регламентирания в чл. 82 ЗЗД виновен характер на договорната отговорност;

- електроразпределителното дружество следва ли да докаже, по несъмнен начин, момента на осъществяване на неправомерна манипулация от страна на абоната и периода на погрешно измерване, както и на реално консумираната енергия, за да ангажира отговорността на потребителя;

- следва ли, при обективно установеното неправилно отчитане на СТИ, отговорността да се прехвърля върху потребителя, доколкото дружеството е собственик на измервателното устройство, с единствен достъп до него, като констатираните неизправности бъдат своевременно отстранени, а не да се възлага в тежест на потребителя.

Проверяван период

Проверката обхваща образуваните въззивни дела с посочения предмет в период от две години, за времето от 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г. и влезлите в сила съдебни актове по тях към 30.04.2024 година.

Задача на проверката

Задачата на тематичната проверка е да проучи, обобщи и анализира практиката на окръжните съдилища, съобразно предметния ѝ обхват, за установяване на наличието или липсата на противоречия с практиката на ВКС. При констатиране на такова противоречие, да сигнализира компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателно решение, съгласно правомощията на ИВСС по чл. 54, ал. 1, т. 4 ЗСВ.

Метод на извършване на проверката

Проверката се извърши дистанционно. От проверяваните окръжни съдилища се изиска информация за делата, образувани в периода 01.01.2022 г. – 31.12.2023 г. по жалби срещу решения на първоинстанционния съд, във връзка с искове за оспорване на дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия, влезлите в сила решения и определения по тези дела, както и за делата допуснати до касационно обжалване и върнати с окончателен акт от ВКС. В хода на проверката, от проверяваните въззивни съдилища се предоставиха влезли в сила решения и определения към 30.04.2024 г., с предмет оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.), както и определенията и решенията по образуваните производства по повод на касационното обжалване на въззивните съдебни актове.

Нормативна уредба. Практика на Върховния касационен съд

Съгласно разпоредбата на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката устройството и експлоатацията на електроенергийната система се осъществяват по норми, предвидени в правилата за измерване на количеството електрическа енергия, регламентиращи принципите на измерване, начините и местата за измерване, включително реда и начините за преизчисляване на количеството електрическа енергия при установяване на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия или за която има измерени показания в невизуализиран регистър на средството за търговско измерване, както и създаването, поддържането и достъпа до регистрираните от тези средствата база данни. В ал. 2 на чл. 83 ЗЕ е предвидено посочените в чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ правила да се приемат от комисията, т. е. ДКЕВР, понастоящем Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), и да се публикуват от комисията и енергийните предприятия на интернет страниците им. С приетата с § 83, т. 1, б. „г” от Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обнародван в ДВ бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г., норма на чл. 98а, ал. 2, т. 6 ЗЕ е въведено изискване в Общите условия, при които крайният снабдител продава електрическа енергия, да се съдържа ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция по сметка съгласно правилата на чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ, както в полза на крайния снабдител за потребена електрическа енергия, в случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия поради неправомерно присъединяване, промяна в схемата на свързване или неправомерно въздействие върху уреди, съоръжения или устройства по чл. 120, ал. 3 ЗЕ – (б. „а”), така и в полза на клиента за потребена електрическа енергия в случаите на неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия

поради повреда на уреди, съоръжения или устройства по чл. 120, ал. 3 ЗЕ - б. „б“).

Съгласно § 199, ал. 2 ПЗР на ЗИДЗЕ (Обн. ДВ, бр. 54/2012 г.) до приемането на подзаконовите нормативни актове и общите административни актове по ал. 1 или до привеждането им в съответствие с този закон се прилагат действащите подзаконови нормативни актове, съответно общите административни актове, доколкото не противоречат на закона.

Предвидените в чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ Правила за измерване на количеството електрическа енергия са приети от ДКЕВР с Протокол № 147/14.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 98/12.11.2013 г.). Общите условия се приемат от съответния доставчик на електрическа енергия.

Издадените през 2013 г. Правила за измерване на количеството електрическа енергия (Обн., ДВ, бр. 98 от 12.11.2013 г.) са отменени с решения на ВАС, постановени по адм. дело № 2385/2016 г., в сила от 14.02.2017 г. (с изключение на разпоредбите на чл. 48-51) и адм. дело № 3879/2017 г., в сила от 23.11.2018 г., отменящо разпоредбите на чл. 48-51 от тези ПИКЕЕ.

През 2019 г. за издадени нови Правила за измерване на количеството електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. с Решение № 10003 на ВАС на РБ от 21.07.2020 г. - бр. 57 от 9.07.2021 г., в сила от 9.07.2021 г.).

В част от решенията на тричленните състави на ВКС се поддържа тезата, че със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обнародван в ДВ бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г., е въведено законово основание крайният снабдител да коригира сметката на клиент при доказано неточно отчитане на потребената електрическа енергия, ако е изпълнил задължението си по чл. 98а, ал. 2, т. 6 и чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ за предвиждане в общите условия на договорите на ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметка и на правила за измерване на количеството електрическа енергия (ПИКЕЕ), регламентиращи принципите на измерване, начините и местата за измерване, условията и реда за тяхното обслужване, включително за установяване случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия и за извършване на сметките за предоставената електрическа енергия. Създаването на Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (ПИКЕЕ) и общите условия на договорите с крайния потребител със съответното съдържание, предвидено в посочените правни норми, е вменено от законодателя изрично като задължение на електроразпределителното дружество, а приемането на предложените от енергийните предприятия правила е задължение на ДКЕВР, понастоящем КЕВР. В този смисъл решение № 111/17.07.2015 г. по т. д. № 1650/2014 г. на ВКС, ТК, I т. о., решение № 115/20.05.2015 г. по т. дело № 4907/2014 г. на ВКС, ГК, IV г. о., решение № 164/24.11.2015 г. по т. д. № 2446/2014 г. на ВКС, ТК, II т. о., решение № 166/11.05.2016 г. по т. д. № 1797/2014 г. на ВКС, ТК, II т. о. и други съдебни актове.

В други свои решения тричленни състави на ВКС приемат, че дори в Общите условия на доставчика да не е предвиден ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметка, това нарушение е пречка потребителят да бъде поставен в забава относно задължението си да заплати корекцията, но нарушението не може да послужи като основание да се отрече дължимостта на сумата, когато това задължение се установява по съдебен ред (в този смисъл решение № 124 от 18.06.2019 г. по гр.д. № 2991/2018 г. на III г.о. на ВКС и решение № 77 от 08.04.2021 г. по гр.д. № 2862/2020 г. на IV г.о. на ВКС).

В решение № 115 от 20.09.2017 г., постановено по т.д. № 1156/2016 г. от състав на II т.о. на ВКС, е посочено също така, че доколкото Правилата за измерване на количеството електрическа енергия влизат в сила на 16.11.2013 г., като не им е придадено обратно действия нито със ЗИ на ЗЕ (Обн. ДВ, бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г.), нито със самите ПИКЕЕ (Обн. ДВ, бр. 98/2013 г.), то за периода до приемането на предвидените в разпоредбите на чл. 98а, ал. 2, т. 6 и чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ правила за установяване на случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, за извършването на корекция на сметките и уведомяването на клиентите се прилагат действащите подзаконовни нормативни актове и създадената за тяхното прилагане постоянна практика на ВКС. Посочено е, че в постановеното по реда на чл. 290 ГПК решение № 115 от 20.05.2015 г. по т. дело № 4907/2014 г. на ВКС, ГК, IV г. о. е създадена постоянна практика на ВКС, съгласно която през периода от 17.07.2012 г., когато влиза в сила изменението на разпоредбата на чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ (обн. в ДВ, бр. 54/2012 г.), до 16.11.2013 г., когато влизат в сила новите ПИКЕЕ (обн. в ДВ бр. 98/2013 г.), не съществува законово основание за доставчика на електрическа енергия едностранно да коригира сметките на потребителите само поради обективния факт на констатирано неточно отчитане или неотчитане на доставяната електроенергия, без да е доказан периодът на същото и без да е доказано неправомерно виновно поведение от страна на потребителя. За този период от време 17.07.2012 г. - 16.11.2013 г. остава актуална постоянната практика на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК с множество решения (решение № 165/19.11.2009 г. по т.д. № 103/2009 г. на ВКС, II т. о., решение № 189/11.04.2011 г. по т.д. № 39/2010 г. на ВКС, II т.о., решение № 79/11.05.2011 г. по т.д. № 582/2010 г. на ВКС, II т.о., решение № 104/05.07.2010 г. по гр.д. № 885/2009 г. на ВКС, II т.о., решение № 26/04.04.2011 г. по т.д. № 427/20110 г. на ВКС, II т.о., решение № 29/15.07.2011 г. по т.д. № 225/2010 г. на ВКС, II т.о., решение № 177/12.12.2011 г. по т.д. № 1008/2010 г. на ВКС, II т.о., решение № 12/06.03.2012 г. по т.д. № 119/2011 г. на ВКС, I т.о., решение № 159/30.09.2013 г. по т.д. № 773/2012 г. на ВКС, II т.о., решение № 38/15.05.2014 г. по т.д. № 5/2013 г. на ВКС, I т.о., решение № 19/21.02.2014 г. по т.д. № 2014/2013 г. на ВКС, II т.о. и други), съгласно която корекцията е допустима, когато отклоненията в показателите на консумираната електрическа енергия се дължат на неправомерно действие

от страна на потребителя, доставчикът е установил периода на грешното измерване или неизмерване и е отчетена реално консумираната електрическа енергия за миналия период.

За периода на действие на ПИКЕЕ в практика на ВКС е прието е, че разпоредбите на раздел IX, от чл. 47 до чл. 51 ПИКЕ уреждат различните случаи и начини за извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия от операторите на съответните мрежи: при липса на средство за търговско измерване (чл. 48, ал. 1); случаите, при които при метрологичната проверка се установи, че средството за търговско измерване не измерва или измерва с грешка извън допустимата (чл. 48, ал. 1); случаите, при които при проверка на измервателната система се установи промяна на схемата за свързване (чл. 48, ал. 2); при повреда или неточна работа на тарифния превключвател, поради която използваната електрическа енергия се измерва, но не се регистрира точно по съответните тарифи, избрани от клиента (чл. 49). Изразено е становище, че със ЗИДЗЕ (Обн. ДВ, бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) и приетите въз основа на законовата делегация по чл. 83, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 6 ЗЕ ПИКЕЕ (Обн. ДВ, бр. 98/2013 г., в сила от 16.11.2013 г.) е предвидена възможност за крайния снабдител (доставчика) на електрическа енергия да коригира едностранно сметките на потребителите във всички случаи на неизмерена или неточно измерена доставена електрическа енергия, като начините за извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия е уредено в зависимост от конкретните причини за неизмерване или неточно измерване на доставената електрическа енергия. Съобразено е, че в предвидената в раздел IX от ПИКЕЕ корекционна процедура са регламентирани обективни правила за измерване на доставената, но неотчетена или неточно отчетена електрическа енергия, като целта на изменената и допълнена законова и подзаконова правна уредба е да се възстанови настъпилото без основание имуществено разместване. Поради това и с оглед уредените начини за извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия, отчитащи и обективната невъзможност в определени случаи за реално измерване на потребеното количество електрическа енергия, е прието, че крайният снабдител (доставчик) е освободен от задължението да докаже реално потребеното количество електрическа енергия. Потребителят има право да оспори установените по предвидения в ЗЕ и ПИКЕЕ ред данни и да ангажира доказателства за установяване на по-малко потребено количество електрическа енергия с оглед на намиращите се в съответния обект електроуреди, тяхната енергийна ефективност и режима на ползването им. Прието е също така, че правото на крайния снабдител (доставчика) на електрическа енергия да извърши едностранно корекция на количеството доставена, но неизмерена или неточно измерена електрическа енергия, не е обусловено от доказване на виновно поведение на потребителя, довело до неизмерването или неточното измерване на електрическата енергия, поради това, че целта на корекционната процедура е да възстанови настъпилото без основание имуществено разместване, а не да ангажира

отговорността на потребителя за неговото виновно поведение. Посочено е, че друг аргумент за този извод е обстоятелството, че не всяка от причините за неизмерване или неточно измерване на електрическата енергия се дължи на виновно поведение на потребителя. За извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия от крайния снабдител по един от предвидените в раздел IX от ПИКЕЕ начини е достатъчно да бъде установена съответната причина за неизмерване или неточно измерване на електрическата енергия и спазване на предвидената в ЗЕ и ПИКЕЕ процедура. Прието е, че при наличие на предвидено законово основание за едностранна корекция за неизмерена или неточно измерена доставена електроенергия за периода след влизане в сила на ПИКЕЕ (обн. ДВ, бр. 98/2013 г., в сила от 16.11.2013 г.) не намира приложение създадената при старата редакция на ЗЕ и отменените ПИКЕЕ съдебна практика по чл. 290 ГПК, която е обоснована с липсата за предшестващия период на нормативна уредба, предвиждаща възможност на доставчика на електрическа енергия да извърши корекции на сметката на потребителя за ползвана електрическа енергия за минал период.

Тезата за начина, по който следва да бъдат разрешавани споровете при действието на ПИКЕЕ, издадени през 2013 г., е изразена в решение № 71 от 31.03.2021 г., постановено по гр.д. № 2816/2020 г. на III г.о. на ВКС и посочените в него решение № 115 от 20.09.2017 г., постановено по т.д. № 1156/2016 г. на II т.о. на ВКС и решение № 118 от 18.09.2017 г., постановено по т.д. № 961/2016 г. на II т.о. на ВКС, като в решение № 118 от 18.09.2017 г., постановено по т.д. № 961/2016 г. на II т.о. на ВКС.

Преобладаващо становище в практиката на ВКС, преди приемането на ПИКЕЕ от 2013 г. и след отмяната им с решения на ВАС, постановени по адм. дело № 2385/2016 г., в сила от 14.02.2017 г. и адм. дело № 3879/2017 г., в сила от 23.11.2018 г. - Според решение № 150 от 26.06.2019 г., постановено по гр. дело № 4160/2018 г. на III г.о. на ВКС, в хипотеза, при която са отменени ПИКЕЕ от 2013 г., с изключение на чл. 48 - чл. 51, и липсва приложима специална подзаконова нормативна уредба за преизчисляване на сметки за електрическа енергия за минал период, поради неотчитане и незаплащане на част от действително потребената електрическа енергия, измерена в невизуализиран регистър на СТИ, в резултат на установено софтуерно въздействие върху СТИ от страна на крайния битов потребител се позовава на договорния характер на правоотношенията между електроразпределителните дружества и крайните потребители на електрическа енергия. Същите са възникнали по силата на договори за продажба на електрическа енергия при публично известни общи условия, имащи своята специална регламентация в ЗЕ, като е прието, че тази специална регламентация не изключва за неуредените случаи приложението на общите норми на ЗЗД досежно задължението на купувача да плати цената на продадената енергия, т.е. дори да липсва специална правна уредба (преди приемането на ПИКЕЕ от 2013 г. и след отмяната им с решения на ВАС, постановени по адм. дело № 2385/2016 г., в сила от 14.02.2017 г. и адм. дело № 3879/2017 г., в сила от 23.11.2018 г.)

за преизчисляване на сметки за електрическа енергия за минал период поради неотчитане и неизплащане на част от действително потребената електрическа енергия, измерена с невизуализиран регистър на СТИ, в резултат на установено софтуерно въздействие върху СТИ от страна на крайния потребител, приложима е нормата на чл. 183 ЗЗД. Посочено е, че според общата норма на чл. 183 ЗЗД, когато е доставено определено количество енергия, но поради допусната грешка е отчетена енергия в по-малък размер и съответно е заплатена по-малка цена от реално дължимата, купувачът дължи доплащане на разликата. Прието е, че дори да липсва специална правна уредба (преди приемане на ПИКЕЕ от 2013г. и след отмяната им с решения на ВАС, постановени по адм. дела с № 2385/2016 г., в сила от 14.02.2017 г. и № 3879/2017 г., в сила от 23.11.2018 г.), този извод следва от общото правило, че купувачът по договор за продажба дължи заплащане на цената на доставената стока, и от общия правен принцип за недопускане на неоснователно обогатяване. Съобразена е предходната константна практика на ВКС (решение № 97 от 28.07.2015 г. по т.д. № 877/2014 г. на ВКС, I т.о., решение № 115 от 20.05.2015 г. по гр.д. № 4907/2014 г. на ВКС, IV г.о., решение № 19 от 21. 02. 2014 г. по т.д. № 2014/2013 г. на ВКС, II т.о., решение № 228/10.09.2012 г. по гр.д. № 311/2011 г. на ВКС, IV г.о., решение № 487/29.11.2012 г. по гр.д. № 1750/2011 г. на ВКС, IV г.о. и др.), според която при неправомерно въздействие върху СТИ от страна на потребителя, той дължи заплащане на реално потребената електрическа енергия, ако доставчикът докаже наличието на потребление и действителния му размер, като това разрешение не влиза в колизия с дължимата и законово регламентирана защита на потребителите от евентуални неравноправни клаузи както и, че софтуерното въздействие върху СТИ, извършено от потребителя, при което не е отчетена при електроразпределителното дружество част от действително потребената електрическа енергия, влече като последица ангажиране на отговорността на потребителя по чл. 183 ЗЗД. Прието е, че при липса на специална регламентация на процедурата и начина за преизчисляване на електрическа енергия поради грешки в отчитането ѝ от СТИ, съдебната процедура по реда на ГПК е достатъчна за гарантиране на равни права на страните и за защита на добросъвестните крайни потребители и затова в горепосочената хипотеза гражданските съдилища не могат да отхвърлят исковете за заплащане на реално потребена електрическа енергия, поради отсъствието на уредени специални предварителни процедури за защита на потребителите като например тези, съдържащи се в отм. чл. 47 - чл. 51 ПИКЕЕ от 2013 г. (в този смисъл решение по гр.д. № 2991/2018 г. на ВКС, III г.о.).

Същата теза е възприета и в решение № 216 от 13.01.2021 г., постановено по гр.д. № 989/2020 г. на IV г.о. на ВКС, като допълнително е посочено, че договорите за покупко-продажба на електрическа енергия се сключват по занятие от крайния снабдител по смисъла на §1, т. 28а, б. "а" ДР на ЗЕ с крайния клиент, като в зависимост от обстоятелството дали последният е физическо лице и използва доставената електрическа енергия

за лично потребление, или е търговец, респ. юридическо лице-нетърговец, тези транслативни възмездни двустранни сделки пораждат правните последици на договора за покупко-продажба (чл. 183 и сл. ЗЗД), респ. на договора за търговска продажба (чл. 318 и сл. ТЗ). Съобразено е, че и при двата вида правоотношения за крайния снабдител на електрическа енергия се пораждат две основни задължения - да прехвърли правото на собственост върху описаното в сметките количество енергия и да предаде неговото владение на купувача (да извърши доставката на електрическа енергия до границата на собственост върху електрическите съоръжения на крайния клиент по смисъла на чл. 116, ал. 7 ЗЕ), а за купувача (краен клиент на електрическа енергия) - да заплати уговорената продажна цена с ДДС и да получи вещите (арг. чл. 110, ал. 2 ЗС), предмет на договорите - чл. 200, ал. 1 ЗЗД, респ. чл. 327, ал. 1 ТЗ. Прието е, че възникването на задължението за заплащане на продажната цена на вещите се предпоставя от изпълнението на задължението на продавача да предаде вещите, предмет на договорното правоотношение като предвид специфичния характер на движимата вещ - електрическа енергия, и повтаряемостта на периодичната престаия на крайния снабдител, са създадени специални правила за установяване на действително доставената електрическа енергия от крайния снабдител до крайния клиент, според които (чл. 120 ЗЕ) електрическата енергия, доставена на крайни клиенти, се отчита със средства за търговско измерване - собственост на оператора на електрическата мрежа или на оператора на съответната електроразпределителна мрежа, разположени до или на границата на имота на клиента. Прието е също така, че в съдебния процес за дължимостта на стойността на потребена електрическа енергия доставчикът следва да установи действително доставеното количество електроенергия за съответния период (включително и в случаите, когато е доказано по несъмнен начин, че върху средството за търговско измерване е извършено неправомерно въздействие, в резултат на което с него е измерена цялата доставена енергия, но тя не е отчетена правилно), чиято продажна цена купувачът дължи да заплати.

Тезата, че гражданските съдилища не могат да се позовават на липсата на предварителни процедури за защита на потребителите, за да отхвърлят исковете за заплащане на реално потребена електрическа енергия, а са длъжни да се произнесат по съществото на спора въз основа на събраните по делото доказателства е споделена и в решение № 119 от 26.01.2021 г., постановено по гр.д. № 4124/2019 г. на III г.о. на ВКС. В същия смисъл е и разрешението, възприето в решение № 120 от 26.01.2021 г., постановено по гр.д. № 3754/2019 г. на III г.о. на ВКС, решение № 18 от 01.02.2021 г., постановено по гр.д. № 1504/2020 г. на III г.о. на ВКС, решение № 20 от 01.02.2021 г., постановено по гр.д. №1896/2020 г. на III г.о. на ВКС.

В практиката си тричленните състави на ВКС са се произнасяли и по въпроса допустим ли е косвен съдебен контрол по чл. 17 ГПК от гражданския съд на подзаконов нормативен акт - Правила за измерване на

количеството електрическата енергия, при преценката кой има право да получи от крайния битов клиент начислената електрическа енергия в резултат на извършена корекция - крайният снабдител или операторът на електроразпределителната мрежа. Така в решение № 115 от 17.06.2022 г. по гр.д. № 3817/2021 г. на IV г.о. на ВКС е прието, че с оглед разпоредбата на чл. 17, ал. 2 ГПК общият граждански съд е компетентен да се произнася инцидентно по валидността на административните актове, независимо от това дали те подлежат на съдебен контрол и не може да се произнася инцидентно по законосъобразността на административните актове, но тази преценка следва да се извърши когато такъв акт се противопоставя на страна по делото, която не е била участник в административното производство по издаването и обжалването му. Такава преценка може да се извършва само по отношение на индивидуалните административни актове, а не и по отношение на подзаконови нормативни актове. Съдът обаче не е длъжен да прилага подзаконов акт, който противоречи на законова разпоредба - чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове и въз основа на разпоредба от подзаконов нормативен акт не може да бъде признато на право, което е отречено от разпоредбите на по-високия по степен нормативен акт. Съобразено е, че законодателят е уредил дейностите по пренос, по разпределение и по снабдяване с електрическа енергия, съответно - и по тяхното лицензиране (тъй като за извършването им законът установява разрешителен режим) в разпоредбите на чл. 43 и чл. 44 от Закона за енергетиката (ЗЕ), като на лицата, на които е издадена лицензия за разпределение на електрическа енергия, не се издават лицензи за други дейности, подлежащи на лицензиране по ЗЕ, каквато е и дейността по снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители (чл. 44, ал. 4 ЗЕ). Взето е предвид, че съгласно чл. 94а, ал. 1 ЗЕ, енергийното предприятие - краен снабдител (т. 28а, б. "а" Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката) осигурява снабдяването с електрическа енергия на обекти на битови и небитови крайни клиенти (т. 27 ДР от ЗЕ), които обекти са вече присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение в съответната лицензионна територия, като съгласно разпоредбите на чл. 97, ал. 1, т. 2 и т. 4 и чл. 98а ЗЕ продажбата на електрическа енергия на крайни клиенти става по регулирани от ДКЕВР цени и при общи условия на енергийното предприятие - краен снабдител. Съобразно предвиденото в разпоредбите на чл. 94а, ал. 1, във вр. с чл. 97, ал. 1, т. 4 ЗЕ, чл. 98а ЗЕ и чл. 15, ал. 2, т. 3 от Правила за търговия с електрическа енергия носител на облигационното (договорното) задължение за продажба на електрическа енергия на потребител - краен клиент по смисъла на т. 27г ДР на ЗЕ, може да бъде само енергийно предприятие - краен снабдител по смисъла на т. 28а, б. "а" ДР на ЗЕ. Разпоредбите на чл. 50 - 56 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия не уреждат договорните правоотношения по продажба на електрическа енергия, а само правото на оператора на съответната електроразпределителна мрежа, при установяване на несъответствия между измерените количества електрическа енергия и

заплатените такива, да преизчислява количествата електрическа енергия по реда на правилата. По силата на разпоредбата на чл. 86, ал. 3, т. 2 ЗЕ дейността по пренос на електрическа енергия на оператора на електропреносна мрежа включва и събирането на всички вземания, свързани с преноса, част от които са и тези суми, които са преизчислени по реда на чл. 50-56 ПИКЕЕ. По тези съображения е прието, че крайният клиент дължи заплащане на потребената електрическа енергия, преизчислена при условията на ПИКЕЕ, на оператора на електроразпределителната мрежа като потребител на енергийна услуга по смисъла на т. 41 б, б. „а“ ДР на ЗЕ.

Становище в същия смисъл е изразено и в решение № 50074 от 16.05.2023 г. по гр.д. № 1099/2022 г. на III г.о. на ВКС, в което е прието, че крайният клиент дължи заплащане на потребената електрическа енергия, преизчислена при условията на ПИКЕЕ, на оператора на електроразпределителната мрежа като потребител на енергийна услуга по смисъла на § 1, т. 41 б, буква „а“ ДР на ЗЕ. Споделена е установената практика на ВКС по този въпрос, съдържаща се в посочените решение № 137/12.07.2022 г. по гр. д. № 2578/2021 г., IV г.о., решение № 85/27.06.2022 г. по гр. д. № 2528/2021 г., IV г. о., решение № 77/ 30.05.2022 г. по гр. д. № 2708/2021 г., III г. о., решение № 60269/27.05.2022 г. по гр. д. № 1054/2021 г., III г.о., решение № 61/02.06.2022 г. по гр. д. № 1898/ 2021 г., III г. о. и др. При това следва да се отбележи, че и в решенията преценката е извършвана при съобразяване на разпоредбите на ПИКЕЕ от 2019 г. (обн. ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.).

В така посочените решения на тричленни състави на ВКС е изразено принципното становище по допустимостта на корекциите при наличието, респ. при липсата на ПИКЕЕ. В заключение може да се направи извода, че в своята практика, ВКС приема, че потребителят дължи заплащане на реално потребената електрическа енергия като дружеството има правото да извършва корекции за минал период, ако бъде установено, че част от реално потребената електрическа енергия не е била отчетена и съответно заплатена от потребителя. Различен е редът, по който отговорността на потребителя за незаплатената през минал период електрическа енергия може да бъде ангажирана, както и предпоставките за това, с оглед на обстоятелството дали към момента на извършване на корекцията е налице специално предвидено законово основание за това или липсва такова.

КОНСТАТАЦИИ ПРИ ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКАТА

В рамките на проведената комплексна планова проверка по граждански и търговски дела на Окръжен съд – Смолян се установи, че за проверявания период от 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г. в Окръжен съд - Смолян няма образувани въззивни граждански дела, свързани с оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия.

Тематичната проверка по отношение на Окръжен съд – Велико Търново се извърши паралелно с комплексната планова проверка по граждански и търговски дела на съда, предвидена в приетата годишна програма на Инспектората към ВСС. Констатациите от направената тематична проверка в ОС – Велико Търново се съдържат в Акт за резултатите от извършена комплексна планова проверка на Окръжен съд – Велико Търново, възложена със заповед № ПП-24-27/21.05.2024 г. на главния инспектор на Инспектората към ВСС.

Проверката на постановените решения по дела за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекция на сметки за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно измерена и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ и Правилата за измерване на количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г., изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г.) в Окръжен съд – Велико Търново за периода 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г., не констатира противоречива съдебна практика.

Окръжен съд - Монтана

Правораздавателната дейност на Окръжен съд – Монтана включва контрол върху първоинстанционни дела на районните съдилища в съдебния окръг. Това са Районен съд – Монтана, Районен съд – Лом и Районен съд – Берковица. От предоставените статистически данни от Окръжен съд – Монтана се установи, че делата образувани в периода **от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г.**, по жалба срещу решение на първоинстанционния съд, във връзка с искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия и приключили с влязъл в сила съдебен акт към 30.04.2024 г., са **10 на брой**. През проверявания период няма дела приключили с определения. Решението по едно от делата – в.гр.д. № 311 по описа на съда за 2022 г. е обжалвано и отменено изцяло с решение № 198 от 28.03.2024 г. по касационно гр.д. №1061/2023 г., III г.о. на ВКС приема, че въззивното решение е неправилно, като вместо него постановява ново, с което уважава иска. За периода **01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.**, образуваните дела, приключили с влязло в сила решение към 30.04.2024 г. са **3 на брой**. В представената справка е посочено, че за 2022 г. и 2023 г. няма решения, в които съдът е приел наличие на неравноправни клаузи в Общите условия по смисъла на чл. 146, ал. 1 ЗЗП и поради това нищожни по чл. 26 ЗЗД.

Бяха проверени съдебните решения по следните дела:

Въззивно гражданско дело № 45 по описа на Окръжен съд – Монтана за 2022 година е образувано и разпределено за доклад на съдия Таня Живкова. Образувано е по въззивна жалба на „ЧЕЗ Електро България“ АД срещу решение № 260349 от 21.09.2021 г., постановено по гр. дело № 960 по описа на Районен съд - Лом за 2020 г., с което е прието за установено, че потребителят не дължи на дружеството сума,

представляваща стойност на изразходвана и незаплатена ел.енергия по фактура от 19.10.2016 г. за периода от 20.07.2016 г. до 17.10.2016 г. за обект на потребление. За да постанови обжалваното решение, първоинстанционният съд е приел, че ищецът не е имал право едностранно да коригира сметките за потребена електрическа енергия в обекта на ответника. Въззивната инстанция не споделя това становище на РС - Лом, но потвърждава решението на първоинстанционния съд на друго основание.

Окръжният съд е приел, че спорните обстоятелства са свързани с това дали акционерното дружество надлежно е упражнило правото на едностранна корекция и дали е спазена процедурата за това. По делото е установено е, че констативният протокол от 17.10.2016 г. не е изготвен в присъствието на абоната, като няма доказателства ищецът „ЧЕЗ Електро България“ АД да го е връчил надлежно на ответника преди да пристъпи към корекция на сметките, съобразно разпоредбата на чл. 47 ал. 4 от ПИКЕЕ от 2013 г. Съдът намира, че ищецът не е изпълнил законовата процедура, която е предпоставка за едностранното коригиране на сметката за потребена ел.енергия, на което основание намира предявения иск за неоснователен и потвърждава решението на Районен съд – Лом.

Въззивно гражданско дело № 62 по описа за 2022 година е разпределено за доклад на съдия Тания Живкова. Образувано е по въззивна жалба на „ЧЕЗ Електро България“ АД срещу решение № 260402 от 15.11.2021 г., постановено по гр. дело № 179/2020 г. на Районен съд – Лом, с което са отхвърлени предявените от „ЧЕЗ Електро България“ АД искове с правно основание чл. 422 ал. 1, във връзка с чл. 415 ал. 1 от ГПК срещу физическо лице - потребител за признаване на установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца сумата общо от 1981,28 лв., представляваща допълнително начислена на осн. чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ и чл. 51 ПИКЕЕ ел.енергия по 4 броя фактури от 30.06.2016 г., 15.09.2016 г., 09.11.2016 г. и 30.03.2017 г. за периоди включващи времето от 13.07.2016 до 14.06.2019 г., като неоснователни и недоказани. Окръжният съд е потвърдил изцяло решението на Районен съд – Лом, като е посочил, че ищецът не е доказал твърдението си, че лицето е абонат на дружеството. Също така е останал недоказан и факта, че правилно са приложени разпоредбите на чл. 48-51 ПИКЕЕ при начисляване на електрическата енергия. С решението си Окръжен съд – Монтана е потвърдил изцяло решението на Районен съд – Лом.

Въззивно гражданско дело № 63 по описа на Окръжен съд – Монтана за 2022 година е образувано и разпределено за доклад от съдия Аделина Троева. Делото е образувано по въззивна жалба на „ЧЕЗ Електро България“ АД против решение на Районен съд – Лом от 26.10.2021 г. по гр. д. № 976/2020 г., с което е отхвърлен иск с правно основание чл. 422 от ГПК против физическо лице за установяване съществуването на две вземания на дружеството, произтичащи от преизчисляване на

количеството електрическа енергия при установяване на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, въз основа на две фактури: от 09.12.2016 г. и от 29.03.2017 г. Въззивният съд е приел за установено, че на 07.12.2016 г. и на 27.03.2017 г. били извършени проверки на средството за техническо измерване на консумирана ел. енергия в имот, за който въззиваемия има сключен договор за доставка на ел. енергия.

Съдът намира, че при извършване на проверката през декември 2016 г. в сила са били Правилата за измерване количеството електрическа енергия, публикувани в ДВ бр. 98/2013 г. – приложимият нормативен акт при установяване на нередности в свързването на измервателното устройство. Съгласно чл. 47 от ПИКЕЕ (отм.) при извършване на проверки операторът на съответната мрежа съставя констативен протокол, който се подписва от представител на оператора и от клиента или негов представител. При отсъствие на клиента при съставянето на констативния протокол той се подписва поне от двама свидетели, които не са служители на оператора на съответната мрежа. В този случай операторът на съответната мрежа изпраща констативния протокол на клиента с препоръчано писмо с обратна разписка. Точно тази процедура е спазена при съставянето на протокола от 07.12.2016 г., затова и доставчикът на енергия законосъобразно е извършил преизчисляване задължението на абоната и е издал фактура от 09.12.2016 г. Процедурата е осъществена при спазване на действащите нормативни правила, поради което е налице установено вземане. В мотивите на решението изрично е посочено, че отговорността при намеса в устройството на електромера е обективна. Тя възниква, когато се установи, че в резултат на въздействие средството не отчита или отчита неправилно. Виновното поведение на абоната е без значение, не е нужно доказването му, както и количеството реално потребена енергия. Методиката за коригиране на сметката използва количество потребена енергия за минал период само като база за преизчисляване, без да търси установяване на реалното потребление. Въззивният съд намира, че искът по чл. 422 от ГПК е основателен, поради което отменя решението на Районен съд – Лом в тази част и признава за установено съществуването на вземане за сума по фактура от 09.12.2016 г.

На следващо място съдът приема, че при извършване на метрологичната проверка на 27.03.2017 г. ПИКЕЕ от 2013 г. вече са били отменени с решение на ВАС, влязло в сила на 14.02.2017 г. Поради това, че към този момент вече не е имало действащи нормативни правила за едностранно възлагане на парично задължение на потребителя на енергия, то констативният протокол от 27.03.2017 г. не може да бъде основание за издаването на фактура от 29.03.2017 г. Отношенията между дружеството и потребителя са уредени с договор, по силата на който потребителят дължи заплащане стойността на доставената му електрическа енергия. На основание чл. 183 от ЗЗД потребителят има задължението да заплати реално доставеното количество електроенергия в обекта. В този случай обаче доставчикът следва да докаже какво е ползваното количество енергия. Не са събрани по делото доказателства относно количеството

потребена, но неотчетена енергия, нито е установен периода, през който е ползвана енергия при неработещ електромер, поради което искът за признаване съществуването на това вземане е неоснователен. Облекчена процедура, при която енергоснабдителното дружество само да изчисли сумата, към момента на втората проверка не е имало, поради което доставчикът не може едностранно да възлага задължение на длъжника по един двустранен договор. Той може да претендира плащане на договорно основание, но след доказване на доставеното количество енергия (в този смисъл Решение № 20 от 3.02.2022 г. на ВКС по гр. д. № 1231/2021 г., III г. о.). Въззивният съд намира иска за признаване за установено съществуването на вземане по фактура от 29.03.2017 г. за неоснователен и потвърждава обжалваното решение в тази част.

По образуваното **въззивно гражданско дело № 390 по описа за 2022 година**, МОС е потвърдил решение № 233/27.07.2022 г., постановено по гр. д. № 1849/2021 г. на Районен съд гр. – Лом, с подобни на изложените по горното решение мотиви.

Въззивно гражданско дело № 314 по описа за 2022 година на Окръжен съд – Монтана е образувано и разпределено за доклад от съдия Елизабета Кралева. С решение № 26070/25.05.2022 г., постановено по гр.д. № 1910/2020 г. на Районен съд - Лом е уважен предявения срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК за установяване недължимостта на сумата до размер от 623,23 лева по фактура като над този размер до претендирания от 2229,31 лева, искът е отхвърлен като неоснователен. С решение № 305 от 02.12.2022 г. по делото, въззивният съд отменя изцяло решението на Районен съд - Лом и отхвърля предявения отрицателен установителен иск, като излага за това, че отношенията между страните към 11.01.2018 г., когато е извършена проверката на средството за търговско измерване се уреждат от ЗЕ и издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове, включително и ПИКЕЕ (обн. в ДВ, бр. 98 от 12.11.2013 г., в сила от 16.11.2013 г.). Проверката е осъществена след влизането в силата на приетите ПИКЕЕ и след тяхната частична, с решение № 1500/06.02.2017 г. на 5-членен състав на ВАС по адм. дело № 2385/2016 г., отмяна с изключение на нормите на чл. 48, чл. 49, чл. 50 и чл. 51 ПИКЕЕ и преди впоследствие пълна отмяна, с решение № 2315/21.02.2018 г. по адм. дело № 3879/2017 г. на ВАС, IV отд. в сила от 23.11.2018 г., с което са отменени и последните четири разпоредби от ПИКЕЕ. Основание да не се прилагат чл. 48 - чл. 51 ПИКЕЕ не може да се намери и в чл. 15, ал. 3 от ЗНА, поради това, че няма противоречие на тези разпоредби с нормативен акт от по-висока степен, уреждащ същите отношения. Съдът приема, че разпоредбите на чл. 48 - чл. 51 ПИКЕЕ са приложим материален закон към отношенията между страните по повод извършените действия по установяване на неточно измерване и начисление на цена за електрическа енергия, тъй като отмяната на нормите на ПИКЕЕ няма обратно действие и се прилага за в бъдеще, т.е. не касае процесния период. В случая за

процесния период са налице предпоставките и на чл. 48, ал. 2 ПИКЕЕ за извършване на корекция в сметката на ищеца за доставената ел. енергия. Констативният протокол е годен да обоснове правото на ответното дружество да извърши корекция на сметката, тъй като са спазени изискванията на ОУ и ПИКЕЕ за обективизиране на резултатите от проверката, които изисквания са въведени като гаранция за достоверност, обективност и добросъвестност при извършването на проверките, като извършената корекция в сметката за процесния период по процесния констативен протокол съответства на методиката по чл. 48, ал. 1, т. 1, б. „б“ ПИКЕЕ и преизчислението е извършено по действащи за периода цени на ел. енергия и съобразно изискванията по тарифи и зони. Констативният протокол представлява официален свидетелстващ документ, който се ползва с материална доказателствена сила за установените в него обстоятелства - извършената проверка, участвалите при проверката лица, констатираната промяна в схемата на свързване, довела до неотчитане на потребената ел. енергия и възстановяването. Съгласно чл. 48, ал. 2 ПИКЕЕ, за да се ползва протокола с официална удостоверителна сила е достатъчно да е подписан от присъствалия на проверката полицаи. Обстоятелството, че проверката е извършена без да присъства абоната и протоколът не е подписан от последния, се явява неотнормено за валидността на протокола и годността му като доказателствено средство. Участието на полицейски служител е достатъчна гаранция за правомерното осъществяване на проверката. С оглед на всичко изложено, въззивният съд счита, че са налице всички нормативно и договорно предвидени изисквания, които дават правото на електроснабдителното дружество да извърши корекция на сметката на ищеца през процесния период, която е извършена при съобразяване и на процедурните правила за това.

Със сходни мотиви е и решение № 20 от 09.01.2023 г. по **въззивно гражданско дело № 369 по описа за 2022 година** по описа на съда, разпределено за доклад от съдия Аделина Тушева. Със същото се потвърждава решение от 23.05.2022 г. по гр. дело № 588/2020 г. по описа на РС – Берковица, с което е признато за установено по отношение на въззивника съществуването на вземане на „ЧЕЗ Електро България“ АД, с настоящо наименование „Електрохолд Продажби“ АД.

Въззивно гражданско дело № 338 по описа за 2022 година на Окръжен съд – Монтана е разпределено за доклад от съдия Аделина Тушева. Делото е образувано по въззивна жалба на „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД (ЕРМ Запад АД), с предишно наименование „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, гр. София срещу решение № 219 от 19.07.2022 г., постановено от Районен съд – Лом по гр. дело № 2514/2021 г., с което са отхвърлени като неоснователни предявените от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД искове за установяване съществуването на вземания по две фактури – от 30.03.2021 г. и от 12.06.2020 г. С решение № 317 от 12.12.2022 г. по посоченото въззивно дело, Окръжен съд – Монтана потвърждава първоинстанционното

решение. Съдът е приел, че въззивникът, в чиято тежест е да докаже наличието на облигационна връзка между страните, не е представил доказателства, от които да се установи, че въззиваемата страна има качеството на „потребител“ по смисъла на ДР § 1, т. 41 б от Закона за енергетиката. По смисъла на тази разпоредба „потребител на енергийни услуги“ е краен клиент, който купува енергия или природен газ, и/или е ползвател на преносна и/или разпределителна мрежа за снабдяването му с енергия или природен газ. Съгласно мотивите на решението, в настоящия случай липсват доказателства по отношение на това, дали ответната страна е собственик на имота - обект на проверките.

Въззивно гражданско дело № 383 по описа за 2022 година на Окръжен съд – Монтана е разпределено за доклад от съдия Аделина Тушева. Делото е образувано по въззивна жалба на „Електрохолд Продажби“ АД, гр. София срещу решение от 30.05.2022 г., постановено от Районен съд – Лом по гр. дело № 1671/2021 г., с което е отхвърлен предявения от „ЧЕЗ Електро България“ АД, сега с наименование „Електрохолд Продажби“ АД, иск за установяване съществуването на вземане от физическо лице по фактура от 23.05.2018 г. за периода 09.06.2018 – 12.05.2021 г. За да потвърди първоинстанционното решение, въззивният съд се е позовал и тук на липсата на облигационно отношение между страните за проверявания обект.

Въззивно гражданско дело № 392 по описа за 2022 година на Окръжен съд – Монтана е образувано и разпределено за доклад от съдия Аделина Тушева. Делото е образувано по въззивна жалба на „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД, гр. София срещу решение № 339 от 12.08.2022 г., постановено от Районен съд – Монтана по гр. дело № 1866/2021 г., с което е отхвърлен предявения от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, сега с наименование „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД, иск за установяване съществуването на вземане от физическо лице по фактура от 07.08.2019 г. За да потвърди първоинстанционното решение, въззивният съд е приел, че отговорността на ответника по проведената корекционна процедура предполага установяване качеството му на потребител, а именно наличието на договор за продажба на ел.енергия за обекта, сключен на основание чл. 98а от Закона за енергетиката и регулиран от публично оповестени Общи условия. Предвид действащите за крайния снабдител „Електрохолд Продажби“ АД Общи условия, съгласно чл. 4, ал. 2 от същите - потребител е физическо лице, собственик или ползвател на имот, присъединен към електроразпределителната мрежа, което ползва електрическа енергия за домакинството си. При наличието на сключен такъв договор, то ответникът има и качеството на ползвател на електроразпределителната мрежа и е обвързан от договор при Общи условия с ищеца като оператор на електроразпределителната мрежа по реда на чл. 104 а ЗЕ. По делото липсват доказателства, установяващи, че ответникът има вещно право на

собственост или ползване на обекта на проверката и съответно качеството на ползвател на електроразпределителната мрежа.

Въззивно гражданско дело № 79 по описа на Окръжен съд – Монтана за 2023 година е образувано и разпределено за доклад от съдия Тая Живкова. С решение № 441/27.10.2022 г., постановено по гр. д. № 2782/2021 г. на Районен съд - Монтана е отхвърлен предявеният от „ЧЕЗ Електро България“ АД, (със сегашно наименование „Електрохолд Продажби“ АД) иск срещу физическо лице, да се признае за установено, че дължи на дружеството суми по фактура от 24.10.2018 г., представляваща допълнително начислена на основание чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ и чл. 51 от Правилата за измерване на количествата ел. енергия. С решение № 132 от 26.05.2023 г. по делото, въззивният съд потвърждава изцяло решението на Районен съд - Монтана, като излага за това следните фактически и правни съображения: Отговорността на ответника по проведената корекционна процедура предполага установяване качеството му на потребител, а именно наличие на договор за продажба на ел. енергия за обекта, сключен на основание чл. 98а от Закона за енергетиката и регулиран от публично оповестени Общи условия. Съгласно действащите за крайния снабдител „Електрохолд Продажби“ АД Общи условия, чл. 4, ал. 2 от същите - потребител е физическо лице, собственик или ползвател на имот, присъединен към електроразпределителната мрежа, което ползва електрическа енергия за домакинството си. Между страните не е установена облигационна връзка, тъй като договорът за доставка на ел. енергия с предмет продажба на ел. енергия за проверявания обект е бил прекратен на 07.08.2018 г. След като не е установено ответникът да е собственик или ползвател на обекта на проверката, то между страните не се доказва наличие на облигационно отношение с предмет продажба на ел. енергия за проверявания обект. Също така е констатирано, че всички представени по делото материали касаят проверка, направена в друг имот, на СТИ с друг абонатен номер.

Въззивно гражданско дело № 97 по описа на Окръжен съд – Монтана за 2023 година е образувано и разпределено за доклад от съдия Елизабета Кралева. Делото е образувано по въззивна жалба на физическо лице срещу решение от 22.12.2022 г., постановено от Районен съд – Берковица по гр.дело № 488/2020 г., с което е отхвърлен предявения срещу „Електроразпределителни мрежи Запад“ АД, гр. София, иск за признаване за установено, че ищецът не дължи на ответното дружество сума, представляваща служебно начислена стойност за ползвана ел. енергия за периода 01.07.2020 - 01.10.2020 г. За да потвърди първоинстанционното решение, въззивният съд е приел, че страните са обвързани от валиден договор за доставка на електрическа енергия, по който жалбоподателката е неизправна страна. По делото е установено и не се спори, че въззиваемата страна е обществен доставчик на електроенергия за територията, в чийто обхват попада процесния имот, като съществува законово основание за

едностранна корекция на задълженията, ако се установи неточно измерване и доставчикът е изпълнил задълженията си по чл. 98а. ал. 2, т. 6 от ЗЕ за предвиждане на ред за уведомяване на потребителя при извършване на корекцията. Проверката на адреса на жалбоподателката е извършена на 01.10.2020 г. и по това време са действали Правилата за измерване на количеството електрическа енергия от 2019 г., приети от КЕВР и обнародвани в ДВ на 30.04.2019 г. Процесният констативен протокол от 01.10.2020 г. е съставен съгласно формалните изисквания на чл. 49 от ПИККЕ от 2019 г. В случая за процесния период са налице предпоставките и на чл. 48, ал. 2 ПИКЕЕ за извършване на корекция в сметката на ищеца за доставената ел. енергия. От съвкупната преценка на събраните писмени и гласни доказателства съдът намира за доказано по несъмнен начин, че при извършена на 01.10.2020 г. проверка по реда на чл. 49 ПИКЕЕ е установено, че спрямо средството за търговско измерване на доставената ел. енергия в обекта на ищеца е осъществен нерегламентиран достъп и промяна на схемата на свързване на измервателната система, което води до непълно/частично измерване на потребената ел. енергия. Преизчисляването е извършено съгласно разпоредбата на чл. 50, ал. 2 ПИКЕЕ, според която при промяна в схемата на свързване, водеща до неизмерване, неправилно и/или неточно измерване на количествата електрическа енергия, операторът на съответната електроразпределителна мрежа изчислява количеството електрическа енергия за по-краткия период между периода от датата на констатиране на неизмерване/неправилно/неточно измерване до последната извършена проверка и периода от три месеца.

Въззивно гражданско дело № 238 по описа на Окръжен съд – Монтана за 2023 година е образувано и разпределено за доклад от съдия Аделина Тушева. С решение № 106 от 13.04.2023 г. постановено по гр.д. № 510/2022 г. на Районен съд - Лом е отхвърлен предявения от „ЧЕЗ Електро България“ АД иск за признаване на установено по отношение на потребител – физическо лице за съществуване на вземане, представляващо задължение по фактури от 16.05.2018 г. за периода 14.02.2018 г. до 14.05.2018 г.; фактура от 23.10.2018 г. за периода 18.07.2018 г. до 15.10.2018 г., поради това, че не се установява между страните да е възникнало валидно договорно правоотношение за доставка на електрическа енергия в рамките на исковия период. За да отхвърли първоинстанционното решение, МОС приема за установено наличието на облигационно правоотношение между страните. Законът не поставя изискване потребителят на ел. енергия да е собственик или носител на вещно право на ползване по отношение на присъединения към ел.мрежата обект, за да има качеството на клиент. Достатъчно е да е установено, че ползва ел. енергия за битови нужди в обект, присъединен към мрежата, които обстоятелства по делото са установени. Съобразено е, че разпоредбите на чл. 48 - чл. 51 ПИКЕЕ са приложим материален закон към отношенията между страните по повод извършените действия по

установяване на неточно измерване и начисление на цена за електрическа енергия и е налице законово основание крайният снабдител (доставчикът) едностранно да коригира сметката на клиента (потребителя) само поради обективния факт на констатирано неточно отчитане или неотчитане на доставяната електрическа енергия. За извършване на преизчисление на количеството електрическа енергия от крайния снабдител по един от предвидените в раздел IX от ПИКЕЕ начини е достатъчно да бъде установена съответната причина за неизмерване или неточно измерване на електрическата енергия и спазване на предвидената в ЗЕ и ПИКЕЕ процедура.

Дела допуснати до касационно обжалване

Въззивно гражданско дело № 311 по описа за 2022 година на Окръжен съд – Монтана е образувано и разпределено за доклад от съдия Елизабета Кралева на 07.09.2022 г. Делото е образувано по въззивна жалба на „ЧЕЗ Електро България“ АД против решение № 189 от 30.06.2022 г. по гр. д. № 2103/2021 г. по описа на Районен съд - Лом, с което са отхвърлени предявените от дружеството установителни искове с правно основание чл. 422 от ГПК, във вр. с чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК, за сумата в общ размер на 8 135,44 лв., фактурирана при установен случай на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, за което е издадена фактура на 03.02.2020 г., дължима по чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ и чл. 56 от ПИКЕЕ за периода от 25.11.2018 г. до 23.05.2019 г.

Разглеждайки иска по същество, районният съдът е приел същия за неоснователен и го е отхвърлил, като се е позовал на липсата на облигационно връзка между страните. Направените изводи на първоинстанционния съд напълно се споделят и от въззивната инстанция. От събраните по делото писмени доказателства не се установява нито правото на собственост, нито вещното право на ползване на ответника върху процесния имот. По тази причина, съдът приема, че по делото не се установява ответникът да е потребител на енергийни услуги или битов клиент за доставка на електрическа енергия.

Въззивното решение на Окръжен съд - Монтана по гр.д. № 311/2022 г. е обжалвано пред ВКС от „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД. Касационното обжалване е допуснато на осн. чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК, поради твърдяното от касатора противоречие на въззивното решение с цитираната практика на ВКС по правните въпроси: Качеството ползвател на мрежата по см. на чл. 56 ПИКЕЕ може ли да притежава лице, което няма вещни права върху присъединения към разпределителната мрежа имот, но е фактически ползвател на последния, съгласно приетите по делото доказателства? Следва ли при постановяване на своето решение съдът да се съобрази с материалната доказателствена сила на съставения от ищеца констативен протокол по чл. 49 ПИКЕЕ (КП №3026665/23.05.2019 г.), относно установения ползвател на процесния обект?

В постановеното **решение № 198 от 28.03.2024 г. по касационно гр.д. № 1061/23 г., III г.о.**, тричленният състав на ВКС приема, че въззивното решение е неправилно, поради което го отменя, като необосновано и незаконосъобразно и вместо него постановява ново, с което уважава искове, така както са предявени. В мотивите ВКС изтъква, че ПИКЕЕ урежда хипотези на правомерно (с договор и СТИ) и неправомерно присъединяване към електропреносната мрежа – чл. 51 ПИКЕЕ от 2019 г. В последния случай операторът на съответната мрежа изчислява количеството електрическа енергия за период не по-дълъг от 180 дни от датата на констатиране на присъединяването. Количеството електрическа енергия се изчислява по една втора от пропускателната способност на присъединителните съоръжения, свързващи инсталацията на обекта със съответната мрежа, при 24-часово натоварване. Преизчисляването по ал. 1 се извършва въз основа на констативен протокол, съставен по реда на чл. 49 ПИКЕЕ, с уведомяване на МВР за неправомерното присъединяване към мрежата – чл. 58 ПИКЕЕ. Или в случая констативният протокол, съставен по определения в закона ред, е задължителна предпоставка за извършване на преизчисляването (в този см. е и цитираното р. по т.д. № 1671/2015 г. на I т.о. на ВКС). И тук, както към водопроводните и канализационни мрежи, незаконното присъединяване може да се извърши от лице, което е в договорни отношения с електроразпределителното дружество или от лице, което не е обвързано с договор (гр.д. № 4703/2014 г. на IV г.о. на ВКС). Ответникът дължи заплащане на потребената електрическа енергия, преизчислена при условията на ПИКЕЕ, на оператора на електроразпределителната мрежа като потребител на енергийна услуга по смисъла на § 1, т. 41б, б. "а" от ДР на ЗЕ (гр.д. № 1099/22 г. на III г.о. на ВКС).

Изводи

В проследената практика на Окръжен съд – Монтана по посочените влезлите в сила решения се установи, че в мотивите на решенията не се констатира застъпване на тезата за недължимост на преизчислени количества електрическа енергия по очертаните спорни въпроси, повдигнати със сигнала. В този смисъл при проверката на влезлите в сила решения по искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г., в сила от 09.07.2021 г.), за периода 01.01.2022 г. - 31.12.2023 г. не се констатира наличие на съдебна практика, противоречаща на практиката на ВКС.

Окръжен съд - Варна

Окръжен съд – Варна упражнява въззивен контрол върху първоинстанционни дела на районните съдилища в съдебения окръг – Районен съд – гр. Варна, Районен съд – гр. Девня, Районен съд – гр. Провадия. От предоставените справки се установи, че образуваните дела в периода **01.01.2022 г. – 31.12.2022 г.** по жалба срещу решение на първоинстанционния съд във връзка с искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия, приключили с влязъл в сила съдебен акт към 30.04.2024 г. са **50 на брой**. Решението по едно от делата – в.гр.дело № 834 по описа на съда за 2022 г. е обжалвано и потвърдено от ВКС.

Образуваните дела в периода **01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.** по жалба срещу решение на първоинстанционния съд във връзка с искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия, приключили с влязъл в сила съдебен акт към 30.04.2024 г. са **35 на брой**. Решението по едно от делата – в.гр.дело № 722 по описа на съда за 2023 г. е обжалвано и потвърдено от ВКС. През проверявания период, с определение са приключили производствата по **в.гр.дело № 1554/2022 г. и в.гр.дело № 1301/2023 г.**, като делата са изпратени на компетентния районен съд за произнасяне по исканията за допълване, съответно изменение на съответното първоинстанционното решение в частта за разностите.

За целите на настоящата проверка са изискани от Окръжен съд - Варна по едно решение постановено от съдия-докладчик, влязло в сила към 30.04.2024 г., отделно, по образуваните през 2022 г. и 2023 г. дела.

При проверката се установи, че част от посочените и предоставени съдебни решения са по дела, неотносими към предмета на тематичната проверка, а именно: в.гр.дело № 1495/2022 г.; в.гр.дело № 1721/2022 г.; в.гр.дело № 222/22 г.; в.гр.дело № 728/2022 г.; в.гр.дело № 949/2023 г.; в.гр.дело № 1691/2023 г.; в.гр.дело № 886/23 г.; в.гр.дело № 309/23 г.; в.гр.дело № 687/2023 г., в.гр.дело № 1568/23 г. и в.гр.дело № 357/23 г., поради което същите не следва да бъдат обсъждани в настоящото изложение.

Бяха проверени съдебните решения по следните въззивни дела:

Въззивно гражданско дело № 269 по описа на съда за 2022 година, разпределено на младши съдия Александър Цветков е образувано въз основа на подадена от „Електроразпределение Север“ АД, въззивна жалба срещу Решение № 1807/24.11.2021 г., постановено по гр.д. № 8470/2021 г. по описа на ВРС, с което е прието за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на жалбоподателя сумата, представляваща стойност на коригирана ел. енергия за периода от 28.01.2021 г. до 27.04.2021 г. за обект, находящ се в гр. Варна, за която има издадена фактура от 28.04.2021 г. За да потвърди решението съдът е приел, че ответникът не е доказал, че именно обектът на потребление на

въззиваемата е нерегламентирано свързан с електрозахранващата мрежа. Носещата доказателствената тежест страна не е ангажирала нито едно годно доказателство за твърдения от нея факт, обективиран в констативния протокол, въз основа на който е извършена корекцията на сметката на абоната.

Въззивно гражданско дело № 395 по описа за 2022 година докладвано от Деспина Георгиева, образувано по повод подадената от „Електроразпределение Север“ АД въззивна жалба срещу решението на Варненски районен съд, XII с-в, № 2072/17.12.2021 г. по гр.д. № 9454/2021 г., с което е уважен предявения иск за признаване за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на „ЕРП Север“ АД сумата претендирана от ответника като дължима по извършена на основание чл. 55 от ПИКЕЕ корекция на потребена ел. енергия на обект, находящ се в гр. Варна, за периода от 10.11.2017 г. до 13.05.2021 г., за която е издадена фактура от 26.05.2021 г., с приложения към нея, на основание чл. 124, ал. 1 ГПК.

В мотивите на настоящото решение, съдът излага становище за неприложимостта на разпоредбата спрямо заварени правоотношения, възникнали до посочената дата 4.05.2019 г. между други правни субекти – крайният снабдител (в лицето на „Енерго Про Продажби“ АД) и крайния клиент. Приема, че за времето до 4.05.2019 г. извършените от оператора на мрежата („ЕРП Мрежи“ АД) действия по проверката и по корекционната процедура са били в полза на друг правен субект - крайния снабдител (в лицето на „Енерго Про Продажби“ АД), който се явява и титуляр на вземането. Счита, че за оператора на ЕРП Мрежа такава възможност възниква едва с новосъздадената разпоредба на чл. 56 ПИКЕЕ. При липсата на изрично предвидено обратно действие на посочената норма, следва, че дори „ЕРП Север“ АД да е извършил проверка, обхващаща време отпреди 4.05.2019 г. (в случая от 2017 г. до 4.05.2019 г.), то за този отрязък от време дружеството не е носител на правото за парично вземане, произтичащо от „корекция на сметка“, което е принадлежало на друг правен субект - „Енерго Про Продажби“ АД. При това положение за част от периода на извършената проверка, т.е. за времето от 2017 г. до 4.05.2019 г. (влизване в сила на новите ПИКЕЕ) за ответното дружество „ЕРП Север“ АД липсва законово основание да има вземане към крайния клиент, произтичащо от корекция на сметка. Такова основание евентуално би могло да бъде налице само за времето след 4.05.2019 г. до датата на проверката.

За да потвърди първоинстанционното решение, съдът стъпва на аргумента, че в случая не са спазени изискванията на чл. 49, ал. 3 ПИКЕЕ, визиращи процедурата по извършване на проверката и свързани със съставянето, подписването и връчването на констативния протокол от извършената проверка - същият не е подписан от ищеца, като е посочено името на лицето за свидетел без никакви други индивидуализиращи белези, от което не може да се прецени дали това лице е живо и

действително е етажен собственик в същия вход. Това налага извода, че процедурата не е спазена по отношение на съставения констативен протокол от проверката, обективиращ фактическите констатации на оператора на ЕРП Мрежа за неточно измерване от СТЕ на доставената на крайния клиент ел. енергия. Същият представлява по своето правно естество частен свидетелстващ документ по смисъла на чл. 180 ГПК, удостоверяващ изгодни за неговия издател факти, поради което не се ползва с материална доказателствена сила и обективизираните в него констатации не са обвързващи за съда. Изключение е налице, когато КП е подписан от потребителя или упълномощен от него представител, като с подписа си удостоверява неизгоден за крайния клиент факт, какъвто би било различието в реално доставената и отчетената ел. енергия. На оператора на ЕРП Мрежа принадлежи процесуалното задължение да установи чрез пълно и главно доказване по правилата на чл. 154, ал. 3 ГПК правнорелевантното обстоятелство, че е доставил на крайния клиент твърдяното от него и обективирано в корекционните сметки количество ел. енергия. Също така, от съдържанието на КП е видно, че в него са вписани само констатации за показанията по различните тарифи, без да са отразени констатации за нарушения, даващи основание за демонтирането и подмяната на СТИ, посочени в хипотезата на ал. 5 на чл. 49 от ПИКЕЕ, т.е. не се съдържат констатации за някакво въздействие върху СТИ. Сам по себе си фактът на демонтаж на СТИ и изпращането на БИМ не налага извод за несъответствие при измерването. При това положение въз основа данните от КП не може да се направи извод към коя от хипотезите на чл. 49 ал. 5, чл. 49 ал. 8 или чл. 55 от ПИКЕЕ би могло да бъде подведено несъответствието. Установеното впоследствие от БИМ софтуерна намеса не може да замести основанието, щом като липсва отбелязване за установени отклонения. Съдът приема, че именно на посочените основания процесната сума се явява недължима.

На следващо място, от доказателствата по делото не може да се направи категоричен извод кога процесното количество ел. енергия, отчетено в невизуализирания регистър 1.8.3 е преминало – преди или след дата на монтажа на СТИ. Доколкото в случая не може да се направи категоричен извод за периода, през който са били натрупани данните в невизуализирания регистър, т.е. периодът, през който е преминала ел. енергия, то не може да се установи вземане, формирано за процесния период по фактурата от май 2021 г, тъй като вземането не е установено нито по период, нито по размер. В тази връзка извод за съществуването на процесното вземане на ответника, не би могъл да бъде направен и при приложение на чл. 183 ЗЗД.

Въззивно гражданско дело № 82 по описа за 2022 година на ОС - Варна, докладвано от Златина Кавърджикова. Образувано е по въззивна жалба от ответника срещу решение № 260107/21.02.2022 г., постановено по гр. дело № 1707/2021 г. по описа на ВРС, 43-ти състав, с което е признато за установено по реда на чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415 ГПК, че дължи

на „Електроразпределение Север“ АД, вземания за потребена, но неотчетена ел. енергия по издадена фактура от 23.06.2020 г. За да потвърди обжалваното решение, настоящият състав намира, че страните са обвързани от валидно облигационно правоотношение по силата на сключения при общи условия договор за продажба на ел. енергия. Видно, че титуляр на партидата за отчитане на потребената ел.енергия в обект на потребление е въпросното физическо лице. Няма спор, че собственици на имота са той и бившата му съпруга, като придобит от тях по време на брака в режим на СИО, както и че бракът им е прекратен с решение за развод, в сила от 29.09.2020 г. Към датата на проверката 21.06.2020 г. те са били в брак и лицето се явява съсобственик при режим на бездялова съпружеска имуществена общност по отношение на обекта на потребление - семейното жилище. Съгласно разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от СК съпрузите отговарят солидарно за задължения, поети за задоволяване на нужди на семейството. Отговорността на съпруга е налице. Това, че не е живял на адреса и не е имал качеството на потребител на ел.енергия не може да бъде възприето, понеже не следва да бъдат ценени мотивите на представеното съдебно решение за развод. На следващо място се установява правилното извършване на корекционната процедура, в съответствие с приложимите Правила за измерване на количеството електрическа енергия, обнародваните в ДВ бр. 35/30.04.2019 г. в сила от 04.05.2019 г.

Въззивно гражданско дело № 133 по описа за 2022 година, докладваното от мл.с. Ивалена Димитрова. С решението е прието за установено в отношенията между страните, че ищецът дължи на „Електроразпределение Север“ АД сума, представляваща цена за консумирана и незаплатена ел. енергия по фактура от 06.02.2020 г. Служебното начисляване на допълнителни количества електроенергия по партидата на ищцата е извършено по реда и условията на обнародваните в ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г. Правила за измерване на количеството електрическа енергия, в сила от 04.05.2019 г., които са подзаконов нормативен акт – задължителен за страните, издаден на основание чл. 83, ал. 1, т. 6 ЗЕ, за регламентиране принципите на измерване, начините и местата за измерване, включително реда и начините за преизчисляване на количеството електрическа енергия при установяване на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия или за която има измерени показания в невизуализиран регистър на средството за търговско измерване, както и създаването, поддържането и достъпа до регистрираните от тези средства база данни. Сочи се, че за редовността на констативния протокол по чл. 49 ПИКЕЕ е необходимо същият да бъде подписан от представител на оператора, от ползвателя или от негов представител, а в случай на отсъствие или при отказ от страна на последните да го подпишат, от свидетел, който не е служител на оператора. В хипотезата на ал. 8 на чл. 49 ПИКЕЕ, при установяване на добавяне на чужд за системата елемент или друга намеса, представляваща

промяна на схемата на свързване, което не влияе на изправността на СТИ – какъвто е настоящият случай, такъв способ се явява подписването на констативния протокол за проверката, извършена от електроразпределителното дружество, от независим свидетел, удостоверяващо релевантните за самата проверка обстоятелства. Видно от представения по делото констативен протокол от извършената на 03.02.2020 г. проверка от служители на „Електроразпределение Север“ АД, същият отговаря на изискванията на чл. 49 ПИКЕЕ – подписан е от трима служители на ответното дружество и от един независим свидетел, индивидуализиран в достатъчна степен с три имена и адрес. Изложеното в показанията на свидетелката, че същата не е разбрала какво подписва и никой не ѝ е обяснил, не може да бъде прието като нарушаване на съответната процедура от страна на дружеството. Съдът намира, че преди да постави подписа си, свидетелката е имала възможност да прочете протокола, който подписва, да се информира за причината за неговото съставяне, както и да откаже да го подпише, ако счита, че не може да свидетелства за наличието на обстоятелствата, отразени в него. В случая обаче свидетелката доброволно е написала собственоръчно името си, дала е адреса си и е положила подпис върху документа за верността на всички вписани в него обстоятелства. Съдът намира, че с горното формалните изисквания на чл. 49, ал. 3 ПИКЕЕ са спазени. Процедурата по извършване на процесната проверка и съставянето на констативния протокол за нея са коректно изпълнени, поради което данните, отразени в последния, следва да се считат за надлежно удостоверени.

Въззивно гражданско дело № 1106 по описа за 2022 година, докладваното от мл. с. Ивелина Чавдарова. С решението е признато за установено в отношенията между страните, че въззивникът дължи на „Електроразпределение Север“ АД, вземания, представляващи стойността на потребена, но неотчетена и неплатена електроенергия. Съдът е установил, че на 16.09.2020 г. и на 02.10.2020 г., на основание чл. 45 ПИКЕЕ (обн. ДВ бр. 35 от 30.04.2019 г.), в присъствието на свидетели, служители на „Електроразпределение Север“ АД са извършили технически проверки на средството за търговско измерване (СТИ) в обекта на ответника, при които било установено неправомерно присъединяване към електроразпределителната мрежа, чрез проводник, вследствие на което преминаващата през него електроенергия се е ползвала в обекта, но не се е отчитала от монтираното в същия СТИ. Варненският окръжен съд потвърждава първоинстанционното решение.

Въззивно гражданско дело № 382 по описа за 2022 година, докладвано от съдията Константин Иванов. Производството е по Глава двадесета от ГПК. Развива се по реда на чл. 294 от ГПК след като с Решение № 10/09.02.2022 г., постановено по гр. дело № 1921/2021 г. по описа на ВКС на РБ, III г.о., е отменено въззивното решение № 375/19.02.2021 г. по в.гр.дело № 2910/2020 г. по описа на ОС - Варна и

делото е върнато на въззивния съд за ново разглеждане със задължителни указания. С решение № 3840/11.08.2020 г., постановено по гр. дело № 3615/2020 г. по описа на РС - Варна е уважен предявен отрицателен установителен иск и е прието за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД, сумата, претендирана от ответното дружество като цена на консумирана ел. енергия за периода от 21.04.2017 г. до 05.12.2019 г. Предвид представения по делото протокол за монтаж/демонтаж на електромер от дата 20.04.2017 г., съдът намира, че периодът на корекцията е определен в съответствие с чл. 55, ал. 1 ПИКЕЕ. Спазена е и процедурата на чл. 49, ал. 4 от ПИКЕЕ и ищецът е уведомен за извършената корекция. По изложените съображения настоящият състав намира, че ответникът е доказал по безспорен начин правото си да получи от ищеца сумата от 7830, 53 лева. Доводите на ищеца за липса на основание за коригиране на сметката му за ел.енергия за минал период, съдът приема за неоснователни. Основанието за коригиране на сметка се съдържа в ПИКЕЕ и ЗЕ, които са нормативни актове и са задължителни за страните. В чл. 56, ал. 1 и ал. 2 ПИКЕЕ е предвидено, че в случаите на преизчисляване на количествата ел. енергия по реда на Раздел девети от ПИКЕЕ, именно операторът на електроразпределителната мрежа (в случая ответникът по иска „Електроразпределение Север“ АД, Варна), а не крайният доставчик, издава фактура и ползвателят на мрежата заплаща на оператора на мрежата дължимата сума. Наведените от ищеца доводи, че ПИКЕЕ нямат обратно действие, поради което и операторът на електроразпределителната мрежа не е имал материалноправно основание да начислява допълнителни количества ел. енергия по реда и при условията на ПИКЕЕ за периоди от време преди 04.05.2020 г., съдът счита за неоснователни. Обратно действие на закона е това, при което новоприет нормативен акт, регулиращ материални правоотношения, се прилага към правоотношения, които вече са приключили, т. е., към правоотношения, чийто фактически състав вече е бил осъществен. В случая не е налице обратно действие на ПИКЕЕ, в сила от 04.05.2019 г., а е налице уреждане по нов начин на заварени, съществуващи правоотношения, чийто фактически състав не е реализиран изцяло. Подобно правно явление е наричано в правната доктрина „несъщинско обратно действие на закона“. С оглед на тези съображения предявеният отрицателен установителен иск за недължимост на процесната сума е отхвърлен.

Възивно гражданско дело № 295 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Красимир Василев. Съдът е отхвърлил предявения от дружеството-въззивник срещу „Електроразпределение Север“ АД, отрицателен установителен иск за приемане за установено между страните по делото, че ищцовото дружество не дължи на ответника сумата, представляваща преизчислено количество за електрическа енергия за периода от 09.07.2020 г. до 06.10.2020 г. Съдът приема за установено, че е била спазена процедурата по чл. 49 и следващите от ПИКЕЕ – КП е

съставен в присъствието на свидетел (при отсъствие на потребителя) и от оправомощени лица. От друга страна въпросният свидетел дава повърхностни показания, като пред ВРС е отрекъл да е присъствал на проверката. ВРС е отчетел близостта и йерархичната подчиненост на свидетеля с управителя на санкционираното дружество, и също е игнорирал показанията му. Решаващият съд е възприел за достоверни показанията на другия свидетел – служител на „ЕРП Север“ АД, които се подкрепят и от останалия доказателствен материал - съдебно техническата експертиза. Последната ясно и точно обосновава извода за виновно поведение от страна на дружеството-въззивник.

Въззивно гражданско дело № 435 по описа за 2022 година, докладваното от Мая Недкова. С решението си въззивният съд отменя изцяло решението на Районен съд – Варна и отхвърля като неоснователен предявения иск за приемане на установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника „Електроразпределение Север“ АД, начислена цена за ел. енергия за клиентски №*, с адрес на потребление гр. Варна, от ответното дружество по корекция от 19.10.2020 г. за периода 06.10.2016 г. - 03.10.2020 г., на основание чл. 124, ал. 1 ГПК. От заключението на приетата от ВРС съдебно – техническата експертиза се установява, че процесният електромер е преминал метрологична проверка през 2016 г., като метрологичната му годност е шест години. СТИ е монтиран на обекта на ищеца нов – с нулеви показания на всички тарифи. Натрупването в тарифа ТЗ е преминало през измервателната схема на СТИ в резултат на софтуерно препрограмиране на процесора, чрез въвеждане в тарифната схема и на тарифа ТЗ, която обаче не се визуализира и отчетеното в нея количество ел.енергия не се отчита от инкасатора. Изчисленията по корекцията са аритметично и методологично точни. Приложена е правилната цена на КЕВР за съответните периоди. Отчетеното в регистър ТЗ количество ел.енергия е преминало през СТИ и потребено от абоната. По делото не се спори, че ищецът е потребител на ел. енергия, както и че имотът, където е монтиран процесният електромер, е бил присъединен към ел. мрежа, поради което ищецът има задължението да заплаща използваната ел. енергия. Ответното дружество се позовава на предвидената в чл. 55 от Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (обн. ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.), възможност за коригиране на сметките за използвана от потребителя електрическа енергия приложими за процесния случай - в случаите, в които се установи, че са налице измерени количества електрическа енергия в невизуализирани регистри на средството за търговско измерване, операторът на съответната мрежа начислява измереното след монтажа на средството за търговско измерване количество електрическа енергия в тези регистри. Преизчисляването по ал. 1 се извършва въз основа на метрологична проверка и констативен протокол, съставен по реда на чл. 49. Дори и да се приеме, че ответното дружество не е спазило процедурата по съставяне на КП, в цитираната практиката на ВКС е прието, че и преди измененията на

чл. 83, ал. 1, т. 6 и чл. 98 а, ал. 2, т. 6 от ЗЕ (обн. ДВ, бр. 54/2012 г.) и приемането на ПИКЕЕ от 2013 г., е допустимо операторът на съответната мрежа – да преизчислява сметките за потребена електрическа енергия за минал период, когато действително доставената енергия погрешно е отчетена и е заплатена в по-малък размер поради грешно въведени данни за техническите параметри на СТИ. В случая са приложими общите норми на ЗЗД относно задължението на купувача да плати цена на продадената енергия и по-конкретно на нормата на чл. 183 ЗЗД, според която когато е доставено определено количество, но поради допусната грешка е отчетена енергия в по-малък размер и съответно е заплатена по-малка цена от реално дължимата, купувачът дължи доплащане на разликата. Това следва от общото правило, че купувачът по договор за продажба дължи заплащане на цената на доставената стока и от общият правен принцип за недопускане на неоснователно обогатяване. Прието е също така, че при липса на специална регламентация относно процедурата и начина за преизчисляване на електрическа енергия поради грешки в отчитането и от СТИ, съдебната процедура по ГПК е достатъчна за гарантиране на равни права на страните и за защита на добросъвестните крайни потребители.

Въззивно гражданско дело № 715 по описа за 2022 година, докладвано от Мирела Кацарска. Съдът е отменил първоинстанционното решение и вместо него е постановил ново, с което е признал за установено, че физическото лице дължи на „Електроразпределение Север“ АД, начислена корекция на сметка за електроенергия за периода от 06.11.2019 г. до 03.02.2020 г. по фактура от 06.02.2020 г. Въз основа на съвкупността на доказателствата по спорния факт, съдът приема, че КП отразява действителното фактическо положение, така както то е осъществено, отговаря на изискванията за редовност от формална и съдържателна гледна точка, поради което съставлява законосъобразно проведен етап от производството по корекция на сметка съобразно изискването на чл. 49, ал. 2 и ал. 3 от ПИКЕЕ и е годно основание за последващо коригиране на сметката на ползвателя. Установено е също от заключението на вещото лице, което съдът кредитира като обективно и компетентно дадено и неоспорено от страните, че констатираното въздействие в случая се свежда до промяна на схемата на свързване на СТИ с ЕРМ, вследствие на което е налице неотчитане от измервателната система на цялата преминала по хранящия неправомерно свързан от ел. мрежата кабел към електроконсуматорите на абоната ел. енергия. Извършеното неправомерно вмешателство в схемата на свързване на СТИ с обекта е причина цялата потребена ел. енергия да не се измерва и отчита, както и да не се заплаща цената ѝ. Следователно, по делото е установена промяна в схемата на свързване на СТИ, водеща до неизмерване на целия обем доставена и потребена ел. енергия, като елемент от фактическия състав на правомощието по чл. 55, ал. 2 от ПИКЕЕ и съдът приема, че предпоставките на основанието за преизчисление по чл. 50, ал. 2 от

ПИКЕЕ са били осъществени и извършената на това основание корекция на сметка е законосъобразно извършена.

Въззивно гражданско дело № 333 по описа за 2022 година докладваното от мл.с. Симона Донева. Съдът приема за установено в отношенията между страните, че лицето не дължи на “Електроразпределение Север“ АД, сумата, представляваща стойност за електрическа енергия за периода от 10.11.2020 г. до 7.02.2021 г. Съдът приема, че ищецът не отговаря за заплащането на задълженията по доставяната от въззивното дружество електрическа енергия в обект на потребление, който е собственост на трето лице. Независимо на чие име се води партидата в електроснабдителното предприятие, новият собственик дължи заплащане на начислената електрическа енергия за периода, следващ датата, на която е станало прехвърлянето на собствеността. В настоящия случай, е от значение обстоятелството, че считано от 24.04.2007 г., имотът е прехвърлен на трето лице, от която дата ищецът е изгубил правото на собственост върху имота, съответно и качеството си на страна по договора за продажба на електрическа енергия.

Въззивно гражданско дело № 1253 по описа за 2022 година, докладваното от Наталия Неделчева. Съдът отхвърля частично положително-установителният иск, предявен против ответника за разликата от установения размер на главницата 1262,00 лв. до претендирания размер на главница от 3393,35 лв. При прехвърлено правото на собственост върху електроснабден имот, старият собственик на имота, до който е била доставяна електрическа енергия за битови нужди, не дължи цената на доставената енергия за периода, който следва изгубването на собствеността. Съгласно чл. 97, ал. 1, т. 4 ЗЕ длъжник на цената е новият собственик, без значение дали е битов или небитов клиент по смисъла съответно на § 1, т. 2а или т. 33а от ДР на ЗЕ. Доколкото от данните по делото се установява, че собствеността върху процесния недвижим имот – обект на потребление е прехвърлена от единия от ответниците на другия на 20.11.2018 г., то последният следва да заплати претендираното количество само след дата 20.11.2018 г. (когато е закупил имота) до края на отчетния период. По отношение на останалата част от вземането на електроразпределително дружество спрямо първия от ответниците, за периода от 28.07.2017 г. до 19.11.2018 г., съдът приема, че по делото липсват доказателства, от които да се направи извод за точния размер на вземането, начислено за ел. енергията, потребена за този период, от което не може да направи категоричен извод за основателността на претенцията при съобразяване на обстоятелството, че част от вземането – за периода от 17.03.2016 г. до 27.07.2017 г. е погасено по давност. По тези съображения претенцията по отношение на този ответник е отхвърлена като недоказана.

Въззивно гражданско дело № 66 по описа за 2022 година, докладвано от Невин Шакирова. Съдът отхвърля предявения от „Електроразпределение Север“ АД, иск за приемане за установено в отношенията между страните, че в полза на ищеца съществува вземане от ответника в размер на сума, представляваща стойност на незаплатена ел. енергия за периода от 29.06.2018 г. до 19.09.2018 г. за обект, начислена по фактура от 04.03.2020 г., издадена на основание извършената на 19.09.2018 г. проверка на процесното СТИ. В случая отменените ПИКЕЕ от 2013 г. не представляват приложим закон, а в Общите условия от 2007 г. на оператора на мрежата липсва уредба на ред за уведомяване на клиента при извършване на корекция на сметки, съгласно чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ, както не е налице и никоя от хипотезите на чл. 48-50 от ПИКЕЕ, при които доставчикът или електроразпределителното дружество – въззивник да има правомощие да извършва корекция на сметката на потребителя. При неосъществени нормативно предвидени предпоставки за възникване на правото на едностранна корекция на сметките на потребителя за минал период, правното основание за доставчика да търси заплащане на цената на количество потребена електроенергия, записано като показания на невизуализиран на дисплея регистър, е разпоредбата на чл. 183, ал. 1 от ЗЗД, при положение че бъде доказан фактът на реалното потребление за определен период от време. Според съда, това разрешение също не е приложимо към конкретния случай, доколкото едностранната корекция в случая е извършена от електроразпределителното дружество, което не е доставчик по договор за продажба на електрическа енергия, вследствие констатирана повреда – неработещ, тъмен дисплей на СТИ, при което електромерът не е измервал потребената ел. енергия. Съдът прави извод, че наред с активната материалноправна легитимация на ищеца, фактът на реалното потребление при това в количествено и темпорално отношение са неустановени по делото. Следователно, оспореното вземане като цена на корекция не е породено в полза на „ЕРП Север“ АД на основание ОУ на ДПЕЕЕМ/2007г., нито на основание ПИКЕЕ/2013г. или ЗЗД, с оглед на което предявеният иск за установяване в отношенията между страните, че оспореното вземане съществува в полза на „Електроразпределение Север“ АД и обвързва потребителя е неоснователен.

Въззивно гражданско дело № 620 по описа за 2022 година, докладваното от Светла Пенева. Съдът отхвърля предявения срещу „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна иск за приемане за установено по отношение на ответника, че ищецът не му дължи сумата от 6 340 лева, начислена корекция на сметка за електроенергия за периода от 17.11.2016 г. до 14.12.2020 г. по извършена техническа проверка на 14.12.2020 г., за което е съставен констативен протокол. Съдът е приел, че по делото се установява, че в резултат на извършена проверка на процесния електромер и при спазване на правилата на ПИКЕЕ законосъобразно е коригирало сметката на ищеца.

Въззивно гражданско дело № 1408 по описа за 2022 година, докладваното от Юлия Бажлева. Настоящото разглеждане на делото е след постановено решение № 121/20.06.2022 г., по гр.д. № 3082/2021 г. на ВКС, с което е отменено решение № 8123/27.04.2021 г., постановено по в.гр.д. № 543/21 г. на ВРС и делото е върнато за ново разглеждане. Производството е образувано по въззивната жалба на „Електроразпределение Север“ АД срещу решение № 261038/05.11.2020 г., поправено с решение № 260309/04.02.2021 г., двете постановени по гр.д. № 6735/2020 г. на ВРС, с което е прието за установено по отношение на въззивника, че лицето, не дължи на „Електроразпределение Север“ АД сумата от 5 165,15 лв., стойност на електроенергия, начислена по фактура от 13.05.2020 г. за периода 08.01.2016 г. – 24.03.2020 г. За да потвърди решението на районния съд, ВРС приема при настоящото разглеждане на спора, че от доказателствата по делото безспорно се установява, че ищецът е собственик на ап. № 6, а извършената проверка, касае електромер, отчитащ електроенергия, консумирана в ап. № 4, находящ се в сграда на същия адрес. По делото не са ангажирани доказателства, от които да се установява, че извършената проверка, въз основа на която са начислени и процесните допълнителни количества електроенергия се отнася до електромера, отчитащ доставяната до обекта на ищеца електроенергия.

Въззивно гражданско дело № 460 по описа за 2023 година докладваното от мл.с. Александър Цветков. Съдът е отхвърлил предявения от жалбоподателката срещу „Електроразпределение Север“ АД иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК за приемане за установено в отношенията между страните, че ищцата не дължи на ответника сума, представляваща стойност на ел. енергия за извършена корекция за минал период 04.03.2022 г. – 01.06.2022 г. Съдът е достигнал до еднозначния и безпротиворечив извод, че процесната корекционна процедура е извършена законосъобразно и в съответствие с приложимите правила, поради което представлява годин юридически факт за настъпването на дължимостта на задължението на потребителя. Същото е изчислено математически точно и при приложение на действащите в процесния период цени, поради което е дължимо от последния в цялост. По тези съображения предявеният отрицателен установителен иск е отхвърлен като неоснователен.

Въззивно гражданско дело № 197 по описа за 2023 година докладваното от Ивелина Влагова. По делото е прието за установено в отношенията между страните, че въззивникът дължи на „Електроразпределение Север“ АД, сума представляваща служебно начислена електроенергия за периода от 08.04.2021 г. до 06.07.2021 г., за която сума е издадена фактура от 09.07.2021 г. Съдът приема, че ищецът и ответникът са в облигационни правоотношения по договор за пренос и достъп до ел. енергия през електроразпределителните мрежи на „Електроразпределение Север“ АД. Проверката на СТИ в имота на

ответника е извършена на 06.07.2021 г. в присъствието на независим свидетел, който е подписал съставения констативен протокол, като е констатирано наличие на неправомерно въздействие върху функциите му – нулевият проводник е демонтиран, водещо до неработещ броителен механизъм и до неотчитане и незаплащане на потребявана ел. енергия. Излага, че процесното СТИ е демонтирано и подменено с ново като е възстановена правилната схема на свързване. На потребителя е извършена корекционна процедура, като са извършени математически изчисления по чл. 50, ал. 1 от ПИКЕЕ, съобразно изискванията на чл. 50, ал. 5 от ПИКЕЕ. Във връзка с това е издадена процесната фактура за вземането, по повод на която е проведено заповедно производство. Съдът приема, че констативният протокол от проверката, отговарящ на формалните и съдържателни изисквания за редовност, установява със съдържанието си промяна в схемата на свързване, водеща до неизмерване на количествата ел. енергия като основание за възникване на потестативното право на възземаемото дружество да извърши едностранно корекция на сметката на ползвателя като битов клиент на ел. енергия. Редът за преизчислението на сметка съответно е спазен, корекционната сума е правилно изчислена, поради което исковата сума се дължи, ведно с претендираната лихва за забава.

Въззивно гражданско дело № 2208 по описа за 2023 година докладваното от Ирена Петкова. Съдът е отхвърлен като неоснователен предявения от лицето иск срещу „Електроразпределение север“ АД, за приемане на установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника сума, представляваща корекция на сметка на потребена електроенергия. Твърденията на „Електроразпределение Север“ АД са за възникнало към ищеца вземане въз основа на проведена корекционна процедура по реда на чл. 50, ал. 1, б. „б“ от действащите ПИКЕЕ от 2019 г. Позоваването е на извършено преизчисление на количествата на ел. енергия вследствие на констатирано външно вмешателство довело до неточно измерване от СТИ на потребяваната ел. енергия, а не техническа неизправност на същото или промяната на схемата му на свързване (чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ). Към датата на проверката действащи между страните са Правила за измерване на количеството електрическа енергия (ПИКЕЕ), издадени от председателя на КЕВР, обн. ДВ бр. 35 от 30.04.2019 г. На база на горното съдът приема, че ответното дружество – оператор е легитимирано да начислява корекции на сметки на потребителите за минал период и материалноправно легитимирано да претендира заплащане на сумите по корекциите. Съдът приема, че операторът е приложил правилната хипотеза за корекция по чл. 50, ал. 1, б. „б“ от ПИКЕЕ, при която електромерът не измерва точно преминаващата през него ел. енергия, което се явява следствие на доказано външно въздействие. Правилно е определен периодът на корекцията в съответствие с приложената хипотеза. Съобразно заключението по СТЕ е приложена точната методология, като е взета предвид една трета от

пропускателната способност на измервателната система, а математическите изчисления са аритметично и методологично точни.

Въззивно гражданско дело № 1889 по описа за 2023 година, докладвано от мл.с. Станислав Ангелов. Районен съд – Варна е отхвърлил предявения срещу „Електроразпределение Север“ АД отрицателен установителен иск, за приемане за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответната страна „Електроразпределение Север“ АД сума, представляваща начислена сума за потребена ел. енергия, въз основа на извършена проверка и издаден Констативен протокол за обект в гр. Варна, начислена за периода от 02.02.2022 г. до 23.03.2022 г., по реда на чл. 50 ПИКЕЕ. За да потвърди първоинстанционното решение, въззивният съд е стигнал до заключението, че от съставения констативен протокол на 23.03.2022 г. става видно, че по време на извършената от служители на „Електроразпределение Север“ АД проверка е установено наличието на неправомерно свързване към електроразпределителната мрежа. От заключението на приетата по делото СТЕ се установява, че е налице неотчитане от измервателната система на СТИ на цялата преминала по захранващия кабел към електроконсуматорите на абоната електроенергия вследствие на установеното свързване към електропреносната мрежа, както и че извършените изчисления по корекционната процедура са математически верни и са в съответствие с утвърдената методология на Общите условия и тези на ПИКЕЕ в сила от 30.04.2019 г. Количеството ел. енергия, изчислено по корекционната справка може реално да бъде доставено до абоната, с оглед пропускателната способност на неправомерно свързания кабел и тази на присъединителното съоръжение – автоматичен предпазител. Предвид изложеното настоящият съдебен състав намира, че извършената корекция на сметката на абоната е в правилен размер.

Въззивно гражданско дело № 335 по описа за 2023 година, докладваното от Невин Шакирова. Производството е образувано по повод въззивна жалба срещу решение № 3465 от 14.11.2022 г. по гр.дело № 9096/2022 г. по описа на ВРС, с което на основание чл. 124, ал. 1 ГПК е отхвърлен предявеният срещу „Електроразпределение Север“ АД иск за приемане за установено в отношенията между страните, че ищцата не дължи на ответника сумата, начислена в резултат на преизчисляване на количествата електрическа енергия за обект на потребление, находящ се в гр. Варна за периода от 16.04.2016 г. до 27.04.2022 г., за която сума е издадена фактура от 10.05.2022 г. При преценка законосъобразността на извършената корекция на сметка, с оглед въведените в процеса доводи и доказателства, съдът е приел за установено по делото, че ищецът е потребител на електрическа енергия, доставяна в обекта. Съгласно приетото в съдебната практика на ВКС, възможността операторът на електроразпределителната мрежа едностранно да преизчисли сметките на крайния клиент за минал период поради показания на количеството

електрическа енергия, измерено в невизуализиран (скрит) регистър на СТЕ, произтича от измененията в ЗЕ (обн. ДВ, бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) и конкретно – от чл. 55 и чл. 56 от ПИКЕЕ, издаден от Комисията за енергийно и водно регулиране (обн. в ДВ, бр. 35/2019 г., в сила от 04.05.2019 г.). ПИКЕЕ е подзаконов нормативен акт, издаден от КЕВР в рамките на законовата делегация и не противоречи на ЗЕ, включително на произтичащия от чл. 183 и чл. 200 от ЗЗД извод, че крайният клиент - потребител дължи цена, регулирана от държавен орган. Налице е подзаконово възлагане на вземането, легитимиращо оператора на мрежата, вместо доставчика, да го начисли и получи. Основанието на това вземане е съответното, действително доставено количество електроенергия на обекта. Неоснователни са поддържаните в жалбата доводи досежно метрологичната годност на електромера, за неспазена процедура по преизчисление по ПИКЕЕ, за липсата на материалноправната легитимация на ответното дружество да коригира сметките на потребителите, както и за начина на определяне на цената на доставените и потребени количества ел. енергия, които не са били отчетени. Съдът приема за неоснователен и доводът на ищеца за недоказано реално потребление на спорните количества електрическа енергия, доколкото на база установените факти, включително при зачитане на материалната доказателствена сила на протоколите от метрологична експертиза на БИМ, следва да се приеме, че оспореното с иска вземане е точното количество на потребената, но незаплатена енергия, доставена по електроразпределителната мрежа, на която ответникът е оператор. В случая е установено и, че електромерът, отчитал доставената в обекта електроенергия, е монтиран с нулеви тарифи. По делото няма данни преди монтажа да е бил поставян на друго място, нито уредът да е бил използван преди монтажа му или преди последващия монтаж регистърът да не е бил проверен и изчистен, поради което се приема по делото, че всички регистри на електромера са били с нулеви показатели към датата на монтажа му. От това следва, че софтуерната намеса, довела до отчитане на електроенергия в регистър 1.8.3 е извършена след монтажа на електромера в обекта на въззивницата в гр. Варна. След като е установено, че отчетената по невизуализираните тарифи енергия е доставена в обекта за исковия период, ищцата като краен клиент дължи заплащане на цената ѝ. Отношенията между страните в тази връзка следва да бъдат уредени по реда на чл. 55, ал. 1 от ПИКЕЕ, съгласно което правило в случаите, в които се установи, че са налице измерени количества електрическа енергия невизуализирани регистри на средството за търговско измерване, операторът на съответната мрежа начислява измереното след монтажа на средството за търговско измерване количество електрическа енергия в тези регистри. От редакцията на разпоредбата следва, че за извършването на начисляването по нея не се изисква виновно поведение на потребителя. Това следва от обстоятелството, че количеството електроенергия реално е преминало през електромера и е било потребено, поради което отношенията между страните ще следва да се уредят по реда на чл. 183 от ЗЗД, тъй като в

случая претендираната от дружеството сума представлява цена на доставена и потребена електроенергия, а не обезщетение за вреди от манипулирането на електромера. В заключение, съдът приема, че извършената от ответника корекция на сметката за ползвана в имота на въззивницата ел. енергия за минал период е законосъобразна, поради което начислената чрез преизчисление сума се дължи от ползвателя, поради което предявеният отрицателен установителен иск е неоснователен и следва да се отхвърли.

Въззивно гражданско дело № 799 по описа за 2023 година, докладваното от Деспина Георгиева. Производството е образувано по въззивната жалба вх. № 1771/17.03.2023 г. от „Електроразпределение Север“ АД срещу решението на РС - Провадия № 39/22.02.2023 г. по гр.д. № 878/2022 г., с което са отхвърлени предявените на основание чл. 422 ГПК от „ЕРП Север“ АД положителни установителни искове срещу физическо лице за приемане за установено в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца следните парични вземания за незаплатена ел.енергия по фактура от 11.08.2020 г. за периода от 13.05.2020 г. до 10.08.2020 г., фактура от 23.10.2020 г. за периода от 11.08.2020 г. до 21.10.2020 г. и фактура от 14.09.2021 г. за периода 13.06.2021 г. до 10.09.2021 г., като неоснователни. За да потвърди първоинстанционното решение ВОС приема от фактическа страна, че няма спор между страните, че ответникът не е собственик на обекта на потребление на ел. енергия, намиращ се в с. Градинарово, общ. Провадия и няма данни някога да е придобивал собствеността върху процесния имот. Това се установява пряко от представената справка от Агенция по вписванията за периода от 01.01.1991 г. до 25.01.2023 г., в която липсват данни за притежавани от ответника недвижими имуществва и косвено от представеното удостоверение, издадено от Община Провадия за облагаеми имуществва и деклариран данни по ЗМДТ, от което е видно, че ответникът не е данъчно задължено лице, поради липсата на притежавани облагаеми имуществва на територията на общината. Същият не е бил и ползвател, доколкото от представената служебна бележка, издадена от кмета на с. Костена река, е видно, че през процесните фактурирани периоди, а и отпреди това постоянно живее в с. Костена река, Шуменска община. По делото е установено също, че макар ответникът никога да не е придобивал собствеността върху имота чрез правна сделка, същият е бил вписан като титуляр на клиент и абонат на проверения обект, което фактическо положение е от началото на 90-те години на XX век. Въз основа на установената фактическа обстановка съдът достига до изводите, че след като ответникът никога не е бил собственик или титуляр на вещно право за обекта, намиращ се в с. Градинарово, общ. Провадия, затова и между него и „ЕРП Север“ АД никога не е имало сключен договор за достъп и пренос на ел. енергия, нито е имало сключен договор при Общи условия за доставка и продажба на ел. енергия с „Енерго Про Продажби“ АД. Предвид това, той няма качеството на потребител по см. чл. 4 ал. 1 от

Общите условия на договорите за продажба на ел. енергия на „Енерго Про Продажби“ АД, както и качеството на „ползвател на мрежата“, съгласно дадената легална дефиниция в чл. 4, т. 7 от Общите условия на договорите за пренос на ел. енергия през ЕРПМ на „ЕРП Север“ АД от 2007 г. (одобрени с Решение на ДКЕВР № ОУ-060/07.11.2007 г.), които са действали към процесните периоди. Съобразно посочената дефиниция ползвател на мрежата е физическо или юридическо лице, снабдявано с ел. енергия през ЕРПМ от крайния снабдител. В този смисъл е цитирано и решение № 205/28.02.2019 г. по к.гр.дело № 439/2018 г. на ВКС, в което е прието, че облигационното правоотношение между крайния снабдител и потребителя е свързано с правото на собственост върху електроснабдявания обект: „...при действието на Закона за енергетиката, когато правото на собственост върху електроснабден имот е прехвърлено, старият собственик на имота, на когото е била доставяна ел. енергия за битови нужди, не дължи цената на доставената енергия за периода, който следва изгубването на собствеността. Съгласно чл. 97, ал. 1, т. 4 ЗЕ длъжник на цената е новият собственик, без значение дали е битов или небитов клиент по смисъла, съответно на §1 т. 2а или т. 3За от ДР на ЗЕ" – (Решение № 205/28.02.2019 г. по гр. дело № 439/2018 г. на ВКС). Дадената дефиниция на понятието „клиент" в чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от най-новите Общите условия за достъп и пренос на ел. енергия през ЕРПМ на „ЕРП Север“ АД, в сила от 16.10.2022 г., макар и неприложими за процесния по делото период, също потвърждават този извод“. В случая липсва възникнало между страните облигационно правоотношение и затова ответникът не е материалноправно легитимиран да отговаря по предявените искове. Това дава основание за отхвърлянето на предявените срещу него претенции за процесните суми. В допълнение, самият ответник посочва имената на лицата-собственици на обекта и при проявена активност от страна на служителите на дружеството този факт би могъл да бъде установен както на място, така и чрез справка в АВп, като бъдат предприети съответните действия спрямо тях.

Поради липсата на възникнало облигационно правоотношение между страните, съдът уважава предявен срещу електроразпределителното дружество отрицателен установителен иск по докладването от съдия Константин Иванов **въззивно гражданско дело № 1166 по описа на съда за 2023 г.**, като приема за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД, сума представляваща начислена в резултат на извършена корекция на сметката на потребителя стойност на електроенергия за периода от 14.07.2021 г. до 11.10.2021 г., за която сума е издадена фактура от 13.10.2021 г. Съдът приема, че ищецът няма качеството на потребител на ел. енергия по отношение на процесния обект по смисъла на ЗЕ и на ОУ на ДПЕЕ. Потребител, а съответно и страна (купувач) по сключения при Общи условия договор за продажба на електрическа енергия, е собственикът или носителят на ограничено вещно право на ползване на обекта, снабдяван с ел. енергия, а ищецът не е нито собственик, нито носител на ограничено

вещно право на ползване върху имота. В мотивите на решението е изложено, че съгласно чл. 6, ал. 2 от ОУ на ДПЕЕ (2007 год.) потребител на електрическа енергия за битови нужди може да бъде и друго лице при условие, че собственикът или титулярът на вещното право на ползване на имота, е дал пред „ЕОН България Продажби“ АД (сега „Енерго Про Продажби“ АД) съгласие в нотариално заверена форма лицето да бъде потребител за определен срок. В този случай за задълженията към „ЕОН България Продажби“ АД собственикът или титулярът на вещното право на ползване е солидарно отговорен заедно с лицето, за което е дал съгласието си. Според ал. 3 на чл. 6 от Общите условия, потребител на електрическа енергия за стопански нужди може да бъде и друго лице при условие, че собственикът или титулярът на вещното право на ползване на имота е дал пред „ЕОН България Продажби“ АД съгласие в нотариално заверена форма, лицето да бъде потребител за определен срок. В ал. 4 е предвидено, че страна в отношенията с „ЕОН България Продажби“ АД („Енерго-Про Продажби“ АД) е лицето, явяващо се потребител по смисъла на ал. 2 или ал. 3 и всички фактури се издават на негово име. Ищецът няма качеството на потребител на ел. енергия по отношение на процесния обект по смисъла на ЗЕ и на ОУ на ДПЕЕ. Ето защо след като ищецът не е страна по договора за продажба на ел. енергия за процесния обект, той няма и задължения за заплащането ѝ към „Енерго Про Продажби“ АД - Варна, съответно няма и задължения за плащане на стойността на начисленото по реда и при условията на ПИКЕЕ (2019 год.) количества ел. енергия в хипотезите на установено неизмерено, неправилно или неточно измерено количество електрическа енергия към „Електроразпределение Север“ АД – Варна, съгласно чл. 56, ал. 2 от ПИКЕЕ (2019 год.), какъвто е и настоящия случай.

Въззивно гражданско дело № 530 по описа за 2023 година, докладваното от Златина Кавърджикова. Производството по делото е образувано по въззивната жалба на „Електроразпределение Север“ АД против решение № 146/16.01.2023 г. по гр.д. № 2694 по описа на ВРС за 2022 г., с което е признато за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД, на основание чл. 124 ГПК, сумата от 1748,82 лв., начислена за периода от 04.09.2020 г. до 05.01.2022 г. за обект находящ се в гр. Варна, за която сума е издадена фактура от 18.01.2022 г.

Въззивната съдебна инстанция приема, че ищецът е потребител на електроенергия по смисъла на § 1 т. 42 от Закона за енергетиката, и че по отношение на него са влезли в сила Общите условия. Служебното начисляване на допълнителни количества електрическа енергия по партидата на въззивиаемия е извършено по реда на обнародваните в ДВ бр. 35/30.04.2019 г. ПИКЕЕ, в сила от 04.05.2019 г., доколкото процесната техническата проверка в обекта на потребление е извършена на 05.01.2022 г. Същите са издадени от Председателя на КЕВР (приети с Решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 67/24.04.2019 г.), в съответствие с

предвиденото в чл. 83, ал. 1, т. 6, вр. ал. 2 от ЗЕ, а именно – че устройството и експлоатацията на електроенергийната система се осъществява и съгласно норми, предвидени в ПИКЕЕ, приемани от КЕВР и регламентиращи принципите за установяване случаите на неизмерена, неправилно измерена и/или неточно измерена ел. енергия, и съгласно правомощията на КЕВР, установени в чл. 21, ал. 1, т. 3 от ЗЕ, вр. чл. 2, ал. 1 от ЗНА. Цитираните правила по правната си същност са подзаконов нормативен акт, който е задължителен за страните.

Установено е, че преди монтажа на електромера в обекта на ищеца, за което е съставен КП на 03.09.2020 г., не се съдържат данни за показанията на монтирания електромер в ТЗ и сборния регистър. Последваща периодична проверка, съгласно протокол №*, е била извършена на 23.03.2020 г. Удостоверените показания обаче отново касаят Т1-нощна тарифа и Т2-дневна тарифа, без показания по ТЗ или сборния регистър. По дело е представено извлечение на част от съдържащите се данни за параметри за енергонезависима памет. Посочено е, че се касае за електромер с фабричен №*, за който следва да се приеме, че е процесният. Посочени са показанията по регистър 15.8.1 от 710.655 кВтч, по регистър 15.8.2. от 4216.996 кВтч и сборния 15.8.0. от 4927.651 кВтч. От тези данни може да се направи извода, че в регистър ТЗ или 15.8.3 или 1.8.3 показанията са нулеви.

Вещото лице - софтуерен специалист, което е изготвило допълнителното заключение по делото на ВРС е заявил, че тези данни не представляват електронен файл и не е възможно да се посочи кога и от кого е създаден, тъй като е невъзможно да бъде валидиран подписа, разпечатан на протокола. В о.с.з. на 16.12.2022 г. вещото лице отговаря, че не може да бъде категоричен относно данните за параметрите от коя енергонезависима памет са извлечени. Щом не може да бъде свързано непременно представеното извлечение с проверявания електромер, то и не следва да бъде прието, че натрупаното в регистър ТЗ количество ел. енергия е станало след монтажа в обекта на ищеца на 03.09.2020 г. и той е отговорен за дължимата легова равностойност.

Дружеството е посочило като основание за дължимостта на сумата и нормата на чл. 183 от ЗЗД. Ако беше установено с надлежни доказателства консумацията на ел. енергия в размер на 8093 кВтч от клиента, би могло да се търси плащане. Изложеното по-горе, обосновава извода на съда, че ответникът не е установил по безспорен начин законосъобразното извършване на корекционната процедура. Ето защо настоящият съдебен състав намира предявения отрицателен установителен иск за основателен, поради което и потвърждава решението на първоинстанционния съд.

Въззивно гражданско дело № 347 по описа за 2023 година докладваното от Мирела Кацарска. Образувано е по въззивна жалба срещу решение № 3833/06.12.2022 г., постановено по гр.дело № 6892/2022 г. по описа на Районен съд - Варна, с което е отхвърлен отрицателно установителния иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК против

„Електроразпределение Север“ АД - Варна. Настоящата въззивна инстанция отменя решението на Районен съд - Варна и приема за установено, че ищцата не дължи на „Електроразпределение Север“ АД начислена вследствие на извършена корекция на сметка за потребена електроенергия за периода от 26.12.2021 г. до 25.03.2022 г. за обект, обективирана във фактура от 28.03.2022 г. В случая съдът приема, че титуляр на откритата партида е била ищцата и тя се явява клиент на ответното дружество и потребител на ел. енергия по смисъла на ЗЕ, а също и че с ответника са в договорни отношения за доставка на ел. енергия за посочения обект на потребление, уредени при публично обявени ОУ.

В конкретния случай, въз основа на съвкупността на доказателствата по спорния факт, съдът приема, че констативният протокол не отразява действителното фактическо положение, така както то е осъществено, тъй като не установява обстоятелството, че извършеното вмешателство в схемата на свързване на СТИ ползва обекта на ищцата и неправомерно го захранва с ел. енергия, която не се отчита и съответно не се заплаща, поради което не съставлява законосъобразно проведен етап от производството по корекция на сметка съобразно изискването на чл. 49, ал. 2 и ал. 3 от ПИКЕЕ и не съставлява годно основание за последващо коригиране на сметката на ползвателя.

Въззивно гражданско дело № 1369 по описа за 2023 година, докладваното от мл. съдия Виляна Михалева. Производството е образувано по въззивна жалба, подадена от "Електроразпределение Север" АД, срещу решение № 1661/16.05.2023 г., постановено по гр.д. № 5261/2022 г. по описа на РС - Варна, с което е уважен предявеният частичен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК, като е прието за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на жалбоподателя сума в размер на 1000 лв., частичен иск от 9327,20 лв., начислена със счетоводен документ - фактура от 18.10.2022 г. за периода 17.06.2022 г. до 14.09.2022 г. За да потвърди първоинстанционното решение, ВОС приема, че в случая на 14.09.2022 г. е извършена проверка по реда на чл. 49 ПИКЕЕ, на която ищецът не е присъствал, за което е съставен протокол. Направено е отбелязване в протокола от проверката, че е бил подписан от служителите, извършили проверката, и от свидетел. Протоколът изрично е оспорен от ответната страна в частта, обективираща информация, че контролната проверка е извършена в присъствие на посочения свидетел. Протоколът съставлява частен свидетелстващ документ, който не се ползва със задължителна доказателствена сила, поради което в тежест на въззивника е да докаже, че при съставяне на протокола е присъствало лице, което не е негов служител, което е контролирало действията на служителите и е удостоверило с подписа си, че е запознато със съдържанието на протокола. Доказателства във връзка с оспорването не са ангажирани от въззивника по делото. В настоящия случай, свидетелят е отбелязан само с двете си имена и е посочено, че е от с. Кичево. Съдът приема, че по тези данни лицето не може да бъде

индивидуализирано в достатъчна степен, за да се приеме, че е спазено изискването на чл. 49, ал. 3 ПИКЕЕ констативният протокол да е подписан от свидетел, който не е служител на оператора. Допуснатото нарушение е от категорията на съществените, тъй като действията на служителите на ответното дружество не са били наблюдавани и по същество контролирани от страна на свидетел. Това обстоятелство съдът приема, че опорочава всички останали действия по извършване на процесната проверка и обосновава нейната нередовност. Корекционната процедура не е изпълнена в съответствие с правилата на правилата на чл. 49, ал. 3 ПИКЕЕ, поради което последната е незаконосъобразно извършена.

Въззивно гражданско дело № 1252 по описа за 2023 година, докладваното от Светла Пенева. Производството е образувано по въззивна жалба на „Електроразпределение Север“ АД срещу решение № 60 от 07.04.2023 г., постановено по гр.д. № 1194 по описа за 2022 г. на Районен съд - Девня, с което е прието за установено, че въззиваемият не дължи на въззивника сума в размер на 2 079,20 лева, представляваща допълнително начислена електрическа енергия за периода от 15.07.2022 г. до 12.10.2022 г., по фактура от 26.10.2022 г. за обект на потребление, стопанисван от ищеца. В исковата молба се излага, че ищецът е клиент на ответника, като на 12.10.2022 г. била извършена проверка на измервателните системи и свързващите ги електрически инсталации на процесния обект. Съставен е констативен протокол и съгласно изискванията на ПИКЕЕ ответникът е издал фактура за корекция на сметка за потребената електроенергия. От съвкупния анализ на събраните по делото доказателства съдът установява, че в конкретния случай се касае за неправомерно вмешателство върху СТИ, защото по електромера, демонтиран от обекта на ищеца, са констатирани следи от отваряне на корпуса, отстраняване на част от платката, поставяне на допълнителни елементи, свързани към платката, чужди за измервателната схема, тоест приложима е разпоредбата на чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ. Неотчитането на част от преминалата през СТИ електроенергия се дължи на външна намеса в СТИ, а не на неизмерващо СТИ, в която хипотеза (липса на външна намеса) приложение намира правилото на чл. 50, ал. 1, буква „б“ от ПИКЕЕ. Редът по чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ се различава от този по чл. 50, ал. 1, буква „б“ от ПИКЕЕ, тъй като се касае за различни хипотези. В настоящия случай въззивният съдът счита, че е налице хипотезата на чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ и за ответното дружество не е съществувало законово основание за коригиране на сметката за електрическа енергия по реда, предвиден в чл. 50, ал. 1, буква „б“ от ПИКЕЕ. Доколкото в случая е налице хипотезата на чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ, но е приложен редът за преизчисление на електроенергията по чл. 50, ал. 1, буква „б“ от ПИКЕЕ, то въззивният съдът намира, че процесната сума, определена за плащане е начислена незаконосъобразно, поради което и искът е уважен и е признато за установено, че ищецът не дължи на ответника процесната сума.

Дела допуснати до касационно обжалване

Въззивно гражданско дело № 834 по описа за 2022 година, докладваното от Красимир Василев. Съдът отхвърля отрицателно установителен иск предявен против „Електроразпределение Север“ АД за приемане за установено между страните по делото, че ищците не дължат на ответника стойността на начислената с фактура от 03.08.2021 г. ел. енергия за извършена корекция за минал период периода - 28.09.2016 г. до 03.07.2021 г. Съдът приема за установено, че е спазена процедурата по чл. 49 и следващите от ПИКЕЕ – КП е съставен в присъствието на потребител, и от оправомощени лица. Изискването на закона е било спазено, т.к. осъществените действия на служителите на ЕР Север са били наблюдавани и по същество контролирани от страна на ищцата. Нещо повече – същата е подписала КП без възражения, т.е. констатациите в него я обвързват. Ето защо съдът приема, че процедурата по изготвянето на КП не е нарушена. Съгласно заключението на СТЕ корекцията е извършена съобразно установената в чл. 55 от ПИКЕЕ методология, която е приложима към установената в констативния протокол натрупване на отчет в невизуализиран регистър. При така установените обстоятелства, окръжният съд е посочил, че нормата на чл. 47 от ПИКЕЕ предвижда ситуация, при която, ако се установи, че измерените количества се отчитат в невизуализиран регистър, се прилагат правилата на раздел IX и конкретно тези, предвидени в нормата на чл. 55 от ПИКЕЕ, според която, операторът начислява измереното в тези невизуализирани регистри след монтажа на СТИ. На база на установените факти, съдът е приел, че ответното енергоразпределително дружество в случая е спазило нормите на чл. 47 и чл. 55 от ПИКЕЕ, тъй като е установено натрупване на отчетена ел. енергия в невизуализиран регистър, спазен е и установеният ред при извършване на проверката; протоколът от БИМ и експертното заключение по делото закрепват установеното. В тази връзка въззивният съд е посочил, че базира виждането си именно на заключението на експертизата, съгласно която е налице вмешателство в програмата за тарифиране на процесния електромер, който е монтиран нов и изправен, и в чийто сумарен регистър се получава натрупване от неправомерно ползване на ел. енергия в невизуализирания регистър 1.8.3, като отново са преповторени и останалите основни констатации в заключението. На следващо място окръжният съд е приел, че е без правно значение обстоятелството, кога е осъществено софтуерното вмешателство в процесния електромер, тъй като той е монтиран нов и с нулеви показания по визуализираните регистри, и най-вече с оглед на факта, че процесното количество енергия може да се достави в рамките на посочения период, като това количество ел. енергия е консумирано, но е останало незаплатено. В тази връзка съдът е посочил и че е установено, че процесното СТИ е обслужвало единствено адреса на потребителите (ищците), било е монтирано ново и е в класа си на точност. Приел е, че всички други възражения са неоснователни, тъй като натрупването на данни в невизуализирания регистър е започнало след

монтажа на СТИ в процесния имот и това е намерило своето отражение върху сумарния регистър, който също е отразил скритото потребление. В тази връзка съдът отново се е позовал на експертното заключение, в което е отразено, че в сумарния регистър се регистрира всичко, което преминава през СТИ като потребление. С оглед на това съдът е приел, че потреблението се явява доказано. Въззивният съд намира също, че с извършената корекция се вменява задължение за абоната да заплати количество ел. енергия, което реално не е измерено и отчетено във визуализиран регистър на СТИ, без да се изисква доказването на виновно поведение на абоната. Приел е, че основанието за това е предвидената с нормата на чл. 83 т. 6, тълкувана във вр. с чл. 21 и чл. 98 от ЗЕ, възможност да бъдат извършвани корекции на сметките на потребителите в случаите на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена ел. енергия, при спазване на определени правила, чието приемане е от компетенцията на КЕВР, съгласно чл. 83, ал. 2 от ЗЕ. Изтъква също, че въз основа на тази законова делегация, КВЕР е приела действащите ПИКЕЕ (обн. ДВ, бр.35/30.04.2019 г.), в който подзаконов нормативен акт са разписани редът и методиката за преизчисление на количеството ел. енергия от страна на съответния енергиен оператор. Въззивният съд намира, че съгласно заключението на СТЕ, процесната корекция е извършена съобразно чл. 55 от ПИКЕЕ методология, която е приложима към установеното с констативния протокол натрупване на отчет в невизуализирания регистър. С оглед това, съдът е намерил, че претендираната сума по корекцията се дължи, поради което предявеният иск е неоснователен.

По делото е подадена касационна жалба от ищците, по която е образувано **касационно гр. дело № 3799 по описа на ВКС за 2022 г.** С постановеното по реда на чл. 288 от ГПК, влязло в сила **определение № 734/13.04.2023 г.** касационната жалба е оставена без разглеждане само в едната ѝ част, а в другата е допусната до касационно обжалване на основание чл. 280, ал. 1, т. 1 от ГПК, по процесуалния въпрос: „Длъжен ли е въззивният съд да обсъди в мотивите към решението си довод за погасяване по давност на вземането за процесната сума, който е направен с исковата молба, с която е предявен искът, като доводът е поддържан и във въззивната жалба на ищеца?“

В постановеното **решение № 232 от 18.12.2023 г., ВКС** отговаря положително на така поставения въпрос. Съгласно трайно установената практика на ВКС, в случаите на преизчисляване на количеството електрическа енергия, измерено чрез показания в невизуализиран регистър на СТИ, право да получи от крайния битов клиент, начислената в резултат на корекцията сума, има операторът на електроразпределителната мрежа, а не крайния снабдител (доставчика) на електрическата енергия. В тази връзка са дадени и подробни разяснения, че с разпоредбите на чл. 55 и чл. 56, ал. 1 и ал. 2 от ПИКЕЕ е осъществено подзаконово възлагане на вземането, легитимиращо оператора на мрежата, вместо доставчика, да го начисли и получи, както и че това възлагане не противоречи на нормативен акт от по-висока степен.

Предвид възприетия по-горе отговор на поставения по делото процесуалноправен въпрос, основателно в касационната жалба се поддържа, че въззивният съд е допуснал процесуално нарушение, като не е обсъдил довода на ищцата за погасяване по давност на част от процесното парично задължение. Този довод е направен още с исковата молба, а именно – че по давност е погасена част от процесната сума, припадаща се на ищцата от началото на процесния период от 28.09.2016 г. до 03.08.2018 г., респ. – за съответните подпериоди и суми, посочени в процесната фактура от 03.08.2021 г. Първоинстанционният съд е разгледал този довод и го е намерил за неоснователен, по съображения, че изискуемостта в случая е настъпила с изтичането на срока за плащане на процесното задължение, посочен във фактурата – 13.08.2021 г., като е приел, че от тази дата изискуемият 3-годишен давностен срок не е изтекъл. Във въззивната жалба са направени оплаквания за необоснованост на този извод на първата инстанция, както и че същият бил в противоречие с чл. 114 от ЗЗД. В тази връзка са изложени съображения, че във фактурата са записани начална и крайна дата на всеки подпериод с количества електроенергия, както и че с отговора на исковата молба ответникът твърди реална доставка на всяко количество за всеки подпериод по фактурата. Въззивният съд изрично е посочил в мотивите към решението си, че с исковата молба е направен и доводът за погасяване по давност на процесното парично вземане за периода 28.09.2016 г. - 03.08.2018 г., но по-нататък в мотивите си окръжният съд не е обсъдил и не се е произнесъл по този довод на ищцата. Така допуснатото от въззивния съд процесуално нарушение не налага повтарянето или извършването на нови съдопроизводствени действия, тъй като по довода за изтекла давност е налице произнасяне от първата инстанция и във връзка с него не се налага събиране на доказателства, поради което по този правопогасяващ довод на ищцата следва да се произнесе настоящата касационна инстанция.

Разгледан по същество, доводът за изтекла в полза на ищцата погасителна давност е неоснователен по следните съображения: Установеното по делото процесно парично задължение е за заплащане на реално потребена електрическа енергия за периода от датата на монтиране на електромера до датата на извършване на проверката на същия. Това парично задължение обаче не е за периодични плащания – за установени при редовните месечни отчети потребени и фактурирани количества електроенергия, а е резултат на изрично, нормативно установена корекционна процедура – преизчисляване на количеството електрическа енергия, което е измерено в невизуализиран регистър на СТИ. В тези случаи отчитането не е редовно и периодично такова, а преизчисляването, начисляването и фактурирането на количеството потребена електрическа енергия е резултат от извършени проверка и специализирана метрологична експертиза в БИМ, при които е установена външна нерегламентирана софтуерна намеса в електромера, поради което невъзможността за пряк визуален контрол е както за потребителя, така и за енергийното дружество при извършването на редовните месечни отчети. Поради това и

задължението на потребителя е за еднократно заплащане на стойността на цялото преизчислено количество електрическа енергия, потребено и отчетено в невизуализирания регистър в течение на нормативно установения период от датата на монтирането на електромера до извършването на проверката на същия (т. нар. в практиката „корекция на сметка“), а не е за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в“, предл. 3 от ЗЗД, респ. – това еднократно плащане не попада в приложното поле на ТР № 3/2011 от 18.05.2012 г. на ОСГТК на ВКС. Този извод не се променя от обстоятелството, че съгласно чл. 56, ал. 3 от ПИКЕЕ това парично задължение се фактурира по действащата за периода на преизчисляването прогнозна пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи, определена от КЕВР на съответния мрежови оператор. Прилагането на тази по-благоприятна за потребителя прогнозна пазарна цена за покриване на технологичните разходи, респ. – нейното изменение в течение на нормативно установения период на корекцията, налага при фактурирането преизчисленото количество да се разбие на подпериоди, които се отразяват във фактурата, но това се извършва именно и единствено с оглед определяне размера на паричното задължение, без да променя характера на същото на еднократно платимо и съответно – дължимо и изискуемо в целия му размер. Датата на неговата изискуемост е посоченият във фактурата краен срок за плащане, който ползва потребителя, в случая – 13.08.2021 г. Считано от тази дата, приложимата в случая обща 5-годишна погасителна давност по чл. 110 от ЗЗД не е изтекла към датата на подаването на исковата молба в съда – 08.09.2021 г., а от тази дата давностният срок е спрял да тече съгласно чл. 115, б. „ж“ от ЗЗД.

В заключение, и това допуснато от въззивния съд процесуално нарушение, изразяващо се в необсъждането на довода на ищцата за изтекла в нейна полза погасителна давност, не е съществено, тъй като не се е отразило на правилността на крайния му извод за неоснователност изцяло на предявения от ищцата срещу ответното дружество отрицателен установителен иск. Въззивното решение – в допуснатата до касационно обжалване негова част, е правилно като краен резултат, поради което и е оставено в сила в тази част.

Изводи

От проследената практика на Окръжен съд – Варна е видно, че в случаите, в които съдът приема, че е налице недължимост на преизчислени количества електрическа енергия, крайните изводи, въз основа на които съдът основава решението си са формирани на различни от основанията, посочени в сигнала. В този смисъл проверката на влезлите в сила решения по искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за

енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г., в сила от 09.07.2021г.), за периода 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г. не констатира наличие на съдебна практика, противоречаща на практиката на ВКС.

Окръжен съд - Добрич

Юрисдикцията на Окръжен съд – Добрич обхваща въззивния контрол на съдебните актове, постановени по дела на районните съдилища в съдебния окръг – Районен съд – Добрич, Районен съд – Балчик, Районен съд – Каварна, Районен съд – Генерал Тошево и Районен съд – Тервел. От предоставените статистически данни от Окръжен съд – Добрич се установи, че делата образувани в периода **01.01.2022 г. – 31.12.2022 г.** по жалба срещу решение на първоинстанционния съд, във връзка с иски за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия, приключили с влязъл в сила съдебен акт към 30.04.2024 г. са **8 на брой**, като **срещу 4 от решенията са подадени касационни жалби**. По две от делата, производствата са приключили с потвърдени от горната инстанция разпореждания за връщане на касационната жалба – в.гр.дело № 40/2022 г., в. гр. дело № 171/2022 г., а по другите две – в.гр.дело № 472/2022 г. и в.гр.дело № 777/2022 г., касационното обжалване на въззивните решение не е допуснато.

За периода **01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.** образуваните дела, приключили с влязло в сила решение към 30.04.2024 г. са **6 на брой**.

При проверката се констатира:

Въззивно гражданско дело № 40 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Диана Дякова. С въззивното решение се потвърждава решението на Районен съд - Добрич, с което е отхвърлен предявения иск срещу „Електроразпределение Север”АД за признаване за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на ответника сумата, представляваща цена на консумирана електрическа енергия, за периода от 29.05.2017 г. до 01.04.2020 г., в обект находящ се в град Добрич. В случая настоящата инстанция напълно споделя приетата от първоинстанционния съд фактическа установеност и направени правни изводи, обуславящи отхвърляне на исковата претенция, а именно: проверката за техническата изправност на средството за търговско измерване на ел. енергия в имота на ищеца е осъществена съгласно нормите, предвидени в ПИКЕЕ, уреждащи компетентността на мрежовия оператор да извършва технически проверки на СТИ (чл. 46 от ПИКЕЕ), реда и начина (чл. 48-49 от ПИКЕЕ), правните последици съобразно резултата (чл. 50-58 от ПИКЕЕ). В проведеното производство детайлно са обсъдени доказателствата, заключенията на вещите лица, както и е направен анализ на показанията на монтираното СТИ във всички регистри при монтажа и демонтажа, което по несъмнен начин свидетелства за

доставеното на ищцата, отразено в невизуализирания регистър на СТИ, количество електрическа енергия.

Срещу постановеното решение е подадена касационна жалба, която е върната с **разпореждане № 202/05.05.2022 г., постановено по в.гр.д.№ 40/2022 г. на Добричкия окръжен съд.** Срещу посоченото разпореждане е подадена частна жалба, по която **Апелативен съд - Варна се произнася с определение № 328 от 08.06.2022 г.,** с което потвърждава разпореждането на окръжния съд за връщане на касационна жалба, тъй като обжалваното с касационната жалба въззивно решение на окръжния съд е по гражданско дело с цена на иска под 5 000 лв. и не е налице изключението в чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Въззивно гражданско дело № 171 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Диана Дякова. Производството по делото е образувано по въззивна жалба срещу решение по гр.д. № 841/2020 г. на Районен съд - Добрич, с което е признато за установено на основание чл. 124, ал. 1 ГПК по отношение на „Електроразпределение Север” АД, че ищцата, в качеството на наследник на потребител за обект, находящ се в град Добрич, не дължи сума, начислена като корекция на сметката за електрическа енергия за посочения по-горе обект на потребление за периода от 29.05.2017 г. до 13.03.2020 г.; за периода от 29.05.2017 г. до 30.06.2017 г., за периода от 01.07.2017 г. до 30.06.2018 г., за периода от 01.07.2018 г. до 30.06.2019 г. и за периода 01.07.2019 г. до 13.03.2020 г., на основание извършена корекция по чл. 55 ПИКЕЕ въз основа на софтуерен прочит на паметта на СТИ, за която сума е издадена фактура от 06.04.2020 г. За да отхвърли изцяло предявеният отрицателен установителен иск, ДОС е преценил, че проверката за техническата изправност на средството за търговско измерване на ел. енергия в имота на ищеца е осъществена съгласно нормите, предвидени в ПИКЕЕ, уреждащи компетентността на мрежовия оператор да извършва технически проверки на СТИ (чл. 46 ПИКЕЕ), реда и начина (чл. 48-49 ПИКЕЕ), правните последици съобразно резултата (чл. 50-58 ПИКЕЕ).

Срещу постановеното решение е подадена касационна жалба, която е върната с **разпореждане № 241/23.05.2022 г., постановено по в.гр.д. № 171/2022 г. на Добричкия окръжен съд.** Срещу посоченото разпореждане е подадена частна жалба, депозирана пред ВАС. Касационният съд се произнася с **определение № 4421 от 21.12.2022 г.,** с което оставя в сила разпореждането на окръжния съд за връщане на касационна жалба, тъй като решенията по въззивни дела с цена на иска до 5000 лв. не подлежат на обжалване, на основание чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Въззивно гражданско дело № 370 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Диана Дякова, с което е потвърдено решение по гр. дело № 2/2021 г. на Районен съд - Балчик, с което по отношение на „Електроразпределение Север“ АД е признато за установено на основание чл. 124, ал. 1 от ГПК, че ищецът не дължи сума, представляваща

извършена корекция на сметка за периода от 09.02.2019 г. до 09.05.2019 г. по фактура от 28.05.2019 г. По делото е установено, че цялата корекционна процедура следва да бъде адресирана към ползвателя, както в случая е установено да е етажната собственост, а не ищеца по делото. Етажната собственост и собствениците, ползвателите и обитателите на самостоятелни обекти или на части от тях са различни правни субекти. Консумативните разходи за електрическа енергия са разходи за управление на общите части по смисъла на § 1, т. 11 от ЗУЕС и по правилото на чл. 51, ал. 1 от ЗУЕС се разпределят поравно според броя на собствениците, ползвателите и обитателите, както и членовете на техните домакинства, което изключва претенцията за тяхно изплащане от ищеца в посочения във фактурата размер.

Въззивно гражданско дело № 398 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Жечка Томова. Производството е образувано по въззивна жалба срещу решение по гр.д. № 2592/2020 г. на Районен съд - Добрич, с което се приема за установено, че ищцата не дължи на „Електроразпределение Север“ АД сумата, представляваща корекция за потребена, неотчетена и незаплатена ел. енергия за периода от 14.06.2018 г. до 04.08.2020 г., за което е издадена фактура от 17.09.2020 г. Съдът е достигнал до изводите, че в настоящия спор ответникът не е доказал неправомерното вмешателство в софтуера на СТИ, което съставлява човешка намеса в паметта на електромера, да е извършено след монтирането му в обекта на ищцата, респ. потреблението на записаното на сумарния регистър количество ел. енергия да е реализирано от ищцата.

Въззивно гражданско дело № 472 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Диана Дякова. Производството по делото е образувано, след като с решение № 71/11.07.2022 г. по гр.д. № 2837/2021 г. на ВКС, III г.о. е отменено решение по в.гр.д. № 40/2021 г. на Окръжен съд - Добрич и делото е върнато за повторно разглеждане на жалбата подадена от ищеца срещу решение по гр.д. № 4042/2019 г. на Районен съд - Добрич. С решението на първоинстанционния съд е постановено, отхвърляне на предявения срещу „Електроразпределение Север“ АД иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК за установяването на недължимостта на сума по издадена от дружеството фактура от 24.09.2019 г. за изразходено количество електроенергия за периода от 16.04.2016 г. до 13.06.2019 г., представляваща корекция на количеството потребена енергия в резултат на констатирано неточно измерване на електрическата енергия за обект. По делото са останали неизяснени въпросите - от кого, по какъв начин, с каква цел е осъществено констатираното софтуерно въздействие, възможно ли е то да се дължи на техническа грешка, без намеса на човешко поведение, или е резултат на целенасочено поведение, какви са възможните причини за наличие на показания в регистър 1.8.3 и как се е стигнало до констатираната в протокола на БИМ „външна намеса в тарифната схема“ на СТИ. Останало неизяснено и обстоятелството, дали

„Електроразпределение Север“ АД разполага със софтуерна програма, с която да може да променя показанията в тарифите на СТИ или само с такава, която чете данните в него, както и при съобразяване на техническите параметри и характеристики на монтираното СТИ, дали е възможно през него да е преминало отчетеното количество електрическа енергия в регистър 1.8.3 за процесния период. При новото разглеждане на делото от друг състав на същия съд е назначена техническа експертиза от експерт в областта на микроелектрониката, като изготвеното по същата заключение е възприето изцяло от въззивният съд. Чрез същото е потвърдено установеното с метрологичната експертиза на БИМ нарушение във функционалността на електромера и причината за него - неправомерно софтуерно въздействие, съставляващо волеви човешки акт, активирало измерване на два допълнителни скрити регистри, които са започнали да измерват потребената електрическа енергия по зададена в неопределен ден тарифна схема между датата на монтажа и датата на проверката. Софтуерното въздействие е извършено с цел записаното в активираните в негов резултат потребление да остане скрито за инкасатора при ежемесечните отчети на СТИ и да не се начисли в сметката на въззивника в негова полза и във вреда на дружеството. Липсата на установена начална дата на софтуерното въздействие и начален момент на отчитане на доставената ел. енергия в невизуализирани тарифни регистри е нормативно преодоляна, като за начален момент е приета датата на монтиране на СТИ в съответния обект, съобразно нормата на чл. 56, ал. 1 от ПИКЕЕ. Установено е, че електромерът е монтиран в имота на ищеца на 15.04.2016 г., за което е съставен констативен протокол. Според извлечените записи от СТИ, показанията за активираните тарифни регистри 1.8.1 и 1.8.2 са нулеви, т.е. обосновава се извод, че монтираният електромер е нов, в който смисъл е и заключението на вещото лице. С оглед заключенията на вещите лица цялото записано количество електрическа енергия в тарифните регистри е преминало през инсталацията на енергоснабдения имот на въззивника, потреблението му е било възможно, а остойностяването на консумираната електрическа енергия, отчетена в скрития регистър на процесното СТИ е правилно извършено по цени за технологични разходи, съобразно нормата на чл. 56, ал. 3 от ПИКЕЕ. Горното обуславя извод за неоснователност на исковата претенция, поради което обжалваното решение на районния съд е потвърдено.

Срещу гореизложеното решение е подадена касационна жалба, по която е образувано **к.гр.дело № 563 по писа на ВКС за 2023 г. С определение № 1451 от 05.06.2023 г., ВКС** не допуска касационното обжалване на настоящото решение на ОС - Добрич, постановено по в.гр.д. № 472/2022 г.

Въззивно гражданско дело № 632 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Галина Жечева. Производството е по въззивна жалба от „Електроразпределение Север“ АД срещу решение по гр.дело № 3241/2021 г. на Добричкия районен съд, с което е отхвърлен предявен

срещу потребител иск за признаване за установено в отношенията между страните, че ответницата дължи на ищцовото дружество сумата, начислена като коригирана цена на неточно измерената електрическа енергия, доставена за периода от 01.10.2020 г. до 29.12.2020 г. За да потвърди обжалваното решение, въззивната инстанция приема, че в настоящия случай проверката не е извършена по законоустановения ред - не е извършена в присъствието на свидетел, който не е служител на ищцовото дружество. Протоколът от проверката само формално е подписан от такъв свидетел, който обаче не е присъствал на проверката и не е възприел лично всички обстоятелства, удостоверени с протокола. Неспазването на процедурата по чл. 49 от ПИКЕЕ за съставяне на констативния протокол опровергава доказателствената стойност на същия. Поради това не може да се приеме за доказано, че процесното СТИ действително е било неправомерно свързано и не е отчитало потребената ел. енергия в обекта на ответницата. Така не е доказано наличие на предпоставките по чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ за провеждане на корекционна процедура спрямо ответницата, както и че последната дължи на мрежовия оператор претендираната като корекция сума.

Въззивно гражданско дело № 675 по описа за 2022 година, докладваното от Галатей Милева. Производството е образувано по въззивна жалба срещу решение № 659/01.07.2022 г. по гр.дело № 3751/2021 г. на Добричкия районен съд, с което е отхвърлен предявен от въззивницата срещу „Електроразпределение Север“ АД - гр. Варна иск за установяване, че същата не дължи на дружеството сумата по фактура от 24.11.2021 г., представляваща стойност на коригирано количество електроенергия, изразходена в периода 25.08.2021 г. - 22.11.2021 г. в обект в гр. Добрич. Окръжен съд – Добрич отменя частично решението на Добричкия районен съд и признава за установено, че ищцата не дължи на ответника разликата над 493.06 лева до 2 218.28 лева по фактура от 24.11.2021 г., представляваща стойност на коригирано количество електроенергия, изразходена в периода 25.08.2021 г. - 22.11.2021 г. в обект в гр. Добрич. По делото е установено, че номерът на електромера, който реално е монтиран в таблото за отчитане електроенергията за обекта на ищцата - №*428, съвпада с този, регистриран в базата данни на дружеството, като отчитащ електроенергията за този обект №*428. Така също при всяко ежемесечно отчитане било налице съвпадение на GPS координатите на електромера с №*428. Следователно и при последния редовен отчет на 03.09.2021 г. регистрираният при ответника електромер с №*428 е бил наличен и именно чрез него е била отчетена доставената в обекта на ищцата електроенергия. Не се сочат данни кой, кога и защо го е демонтирал и вместо него е монтирал електромер с №*531, който е записан на склад при ответника, но по време на проверката на 22.11.2021 г. фактически се е намирал в таблото на сградата с обекта на ищцата, без да е заведен при оператора като такъв за отчитане електроенергията в този обект. С оглед на това и преминаващата през него електроенергия не е

била измервана. Липсата на средство за търговско измерване в измервателната система е предвидено в чл. 50, ал. 3 от ПИКЕЕ основание операторът да изчисли електрическата енергия по реда на чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ, което изчисление е изпълнено от ответника, според вещото лице. Съдът приема, че с оглед на изложеното, операторът трябва да извърши изчислението за по-краткия период между периода от датата на констатиране на липсата на средството за търговско измерване до последния извършен негов отчет или до датата на последната извършена проверка, предхождащи датата на констатиране на липсата на средството за търговско измерване. Следователно изчислението на потребената в обекта на ищцата електроенергия при условията на липсващо в измервателната система средство за търговското й измерване трябва да се извърши за периода от 03.11.2021 г. (последният отчет) до 22.11.2021 г. (датата на констатиране на липсата), което съгласно заключението на вещото лице е на стойност 493.06 лева. Следователно, в частта за разликата над 493,06 лева до пълния размер на вземането по фактурата от 2 218,28 лева за периода 25.08.2021 г. - 03.11.2021 г. ищцата няма задължение към ответника. Обратно приетото от първоинстанционния съд е неправилно, поради което въззивната инстанция отменя решението в тази част и уважава частично исковата претенция.

Въззивно гражданско дело № 777 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Галина Жечева. Производството е образувано по въззивна жалба подадена от „Енерго Про Продажби“ АД - гр. Варна срещу решение по гр.д. № 132/2020 г. на Каварненския районен съд в частта, с която е отхвърлен предявеният от въззивника иск за плащане на сума, представляваща незаплатена ел. енергия по фактура от 06.03.2018 г. за обект на потребление, в частта за горницата от 2 621,56 лв. до 7 992,62 лв. Установено по делото е, че на 28.09.2017 г. от служители на „Енерго Про Мрежи“ АД - гр.Варна (с настоящо наименование „Електроразпределение Север“ АД - гр.Варна) е извършена проверка на средството за търговско измерване (СТИ). В съответствие с чл. 51 от ПИКЕЕ, издадени от ДКЕВР (сега КЕВР), „Енерго Про Продажби“ АД коригира сметката на потребителя за посочения обект за период от 29.09.2016 г. до 28.09.2017 г. и издава фактура от 06.03.2018 г. Корекцията е извършена на основание чл. 50 от ПИКЕЕ след софтуерно прочитане на паметта на СТИ. В случая се касае за отношения, регулирани от ЗЕ (изм. и доп. ДВ бр. 54/2012 г., в сила от 17.07.2012 г.) и създадените въз основа на правилото на чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ от ДКЕВР Правила за измерване на количеството ел. енергия (ПИКЕЕ), обн. ДВ, бр. 98/12.11.2013 г., отм. с решение № 1500/06.02.2017 г. на ВАС на РБ, ДВ, бр. 15/14.02.2017 г. с изключение на разпоредбите на чл. 48-51 от ПИКЕЕ, като и последните са отменени с решение № 2315/21.02.2018 г. по адм. дело № 3879/2017 г. на ВАС, ДВ бр. 97/23.11.2018 г., но са били действащи и приложими към момента на проверката на процесното СТИ и за периода на корекцията на сметката на ответника. Макар ищцовото дружество да е посочило като основание на

извършената корекция чл. 50 от ПИКЕЕ от 2013 г., визираното в тази норма несъответствие между данните за параметрите на СТИ в обекта на ответника и тези, въведени в информационната система при ищеца, не е осъществено, тъй като няма данни по делото процесното СТИ да се отчита дистанционно, а горната хипотеза на чл. 50 от ПИКЕЕ е възможна само при дистанционно отчитане. Не са налице и хипотезите на чл. 48 и чл. 49 от ПИКЕЕ (отм.). В този случай следва да се приеме, че е липсвала специална подзаконова уредба за преизчисляване на сметки за електроенергия за минал период поради неотчитане и незаплащане на част от действително потребеното количество електроенергия. При този извод за неприложимост на чл. 50 от ПИКЕЕ от 2013 г. (отм.) дружеството не е обвързано е посочения в тази разпоредба едногодишен максимален период назад във времето от датата на констатиране на несъответствието, в рамките на който може да бъде начислена корекцията. Приложими са обаче общите правила на ЗЗД относно договорите за продажба за дължимост на цялото установено количество реално потребена, неотчетена и незаплатена от купувача електрическа енергия (решение № 150/26.06.2019 г. по гр.д. № 4160/2018 г. на III г.о., ГК на ВКС). Правоотношението между страните съставлява договор за продажба на електроенергия при публично известни общи условия. Те имат своята специална регламентация в ЗЕ, която не изключва за неуредените случаи приложението на общите норми на ЗЗД касаещи задължението на купувача да плати цената на продадената енергия. В съответствие с общата норма на чл. 183 от ЗЗД, когато е доставено определено количество енергия, но поради грешка то е отчетено в по-малък размер и съответно е заплатена по-малка от реално дължимата цена, купувачът дължи доплащане на разликата. Дори да липсва специална правна уредба, този извод следва от общото правило, че купувачът дължи заплащане на цената на доставената стока и от общия правен принцип за недопускане на неоснователно обогатяване.

Когато потребителят неправомерно въздейства върху средството за техническо измерване, той дължи да заплати реално потребената електроенергия, ако доставчикът докаже наличието на потребление и действителния му размер. В настоящия спор ищецът е доказал неправомерното вмешателство в софтуера на СТИ, както и извършването му след монтиране на средството в обекта на ответника. За процесния период, ответникът дължи заплащане само на действително потребената от него през този период ел. енергия с изчислена от вещото лице стойност от 2 621,56 лв. До този размер искът по чл. 79 и сл. от ЗЗД във връзка с чл. 183 и чл. 200, ал. 1 предл. 1 от ЗЗД е основателен. В частта за горницата от 2 621,56 лв. до претендираните 7 992,62 лв. искът е неоснователен и подлежи на отхвърляне. Както бе посочено, в настоящата хипотеза корекционната процедура на основание чл. 50 от ПИКЕЕ от 2013 г. (отм.) е неприложима и ищцовото дружество не е обвързано от едногодишния период на корекцията, визиран в тази разпоредба. Същото не може да претендира сумата по фактурата на основание корекционната процедура,

регламентирана в чл. 50 от ПИКЕЕ (отм.). Дружеството е следвало да претендира заплащане на допълнително установеното в скрития регистър количество ел. енергия като действително потребено от абоната през продължителен период - от датата на монтиране на СТИ на 26.07.2014 г. до датата на проверката 28.09.2017 г. и да го начисли за този период, а не да коригира сметката на потребителя само за една година назад спрямо датата на проверката. При невъзможност да се установи помесечно през горния период какви конкретни количества са били потребени от абоната е могло общото количество, натрупано в регистър 15.8.4, да бъде разпределено пропорционално за периода и остойностено по цени за съответните подпериоди.

Настоящото решение с № 89 от 24.03.2023 г., постановено по в. гр. д. № 777/2022 г. по описа на Окръжен съд - Добрич е обжалвано с подадена от „Енерго Про Продажби“ АД касационна жалба, по която е образувано **касационно гражданско дело № 2724 по описа на ВКС за 2023 година. С определение № 1660 от 04.04.2024 г.** касационната инстанция не допуска касационно обжалване на решението на въззивния съд.

Въззивно гражданско дело № 35 по описа за 2023 година, докладваното от Анна Великова. Производството по делото е образувано по повод жалба, подадена от „Електроразпределение Север“ АД срещу решение № 119 от 10.11.2022 г. по гр.дело № 683/2021 г. по описа на Районен съд - Балчик, в частта му, с която е признато за установено, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД сумата от 927,11 лв., представляваща стойността на допълнително начислени 3 960 кВтч електроенергия за периода от 22.08.2021 г. до 19.11.2021г. по фактура от 22.11.2021г. за обект, находящ се в гр. Балчик. За да потвърди обжалваното решение ДОС приема, че макар и математически верни, извършените корекционни изчисления при пропускателна способност от 75 А на база сечението на използвания проводник, не са съобразени с действителната пропускателна способност на реализираното неправомерно присъединяване, която се определя от номиналния ток на автоматичните прекъсвачи, монтирани в таблото - 25 А или 32 А (съгласно заключението на вещото лице). При неустановяване с категоричност към прекъсвач с каква номинална стойност е бил присъединен проводникът и предвид носената от ответника тежест да докаже вземането си по основание и размер, правилен е и изводът на районния съд, че количеството на потребената, но неотчетена ел. енергия, следва да бъде определено според номиналния ток на автоматичния прекъсвач от 25А - 1980 кВтч, чиято стойност е 463,56 лв. Оспореното вземане е възникнало в полза на въззивника в този размер, а не в претендирания.

Въззивно гражданско дело № 185 по описа за 2023 година, докладваното от съдия Станимир Ангелов. Производството по делото е образувано по въззивна жалба на „Електроразпределение Север“ АД, срещу решение № 260112/19.12.2022 год. по гр. дело № 216/2021 г. по

описа на Добричкия районен съд, с което са отхвърлени предявените от жалбоподателя срещу ответника искове по реда на чл. 422 от ГПК във вр. е чл. 415 от ГПК, за установяване дължимостта на вземането, представляващо неплатената цена на доставена ел. енергия за периода от 26.11.2019 г. до 23.12.2019 г. По делото е направен извод, че проверката на средството за търговско измерване на електроенергия в имота на ищцата е осъществена в съответствие с предвиденото в ПИКЕЕ - относно компетентността на мрежовия оператор да извършва технически проверки на средството за търговско измерване (чл. 46), реда и начина за това (чл. 48-49), правните последици, съобразно резултата (чл. 50-58). Съгласно заключението на вещото лице, изчислената по реда на чл. 52, ал. 1, т. 2 от ПИКЕЕ, електроенергията за обекта на ищцата за периода 26.11.2019 г. - 23.12.2019 г. е в размер на 2 131,3 кВтч и е на стойност 413,08 лева. Използваната от експерта методология е отчела средноаритметичното количество от потребената електрическа енергия от клиента за предходен отчетен период и потребената електрическа енергия от клиента за аналогичен отчетен период от предходната година. Изложените съображения налагат извод, че ответникът дължи на ищеца сумата от 413,08 лв., представляваща част от стойността по фактура от 27.01.2020 г. в размер на 820,68 лв. По тези съображения въззивният съд отменя решението на първоинстанционния съд в тази част, а за горницата от 413,08 лв. до 820,68 лв. като правилно и законосъобразно го потвърждава. Разликата над 413,08 лева до пълния размер на вземането по фактурата от 820,68 лв. не е дължима на дружеството.

Въззивно гражданско дело № 321 по описа за 2023 година, докладваното от Анна Великова. Производството по делото е образувано по повод жалба, подадена от „Електроразпределение Север“ АД срещу решение № 46 от 30.03.2023 г. по гр.дело № 225/2022 г. по описа на Районен съд - Балчик, с което е признато за установено, че ищецът не дължи на дружеството - въззивник сумата, представляваща извършена корекция на сметка за периода от 09.02.2019 г. до 09.05.2019 г., по фактура от 30.05.2019 г. За да потвърди първоинстанционното решение, въззивният съд е възприел извода на районния съд за недължимост на сумата за корекция от ищеца. Потребител на енергийни услуги в конкретния случай по смисъла на Закона за енергетиката е етажната собственост. Разходите за електрическа енергия за общите части на сградата са разходи за тяхното управление по смисъла на § 1, т. 11 от ЗУЕС и по правилото на чл. 51, ал. 1 от ЗУЕС те се разпределят поравно според броя на собствениците, ползвателите и обитателите, както и членовете на техните домакинства. Извършената корекция на индивидуалните сметки на част от ползвателите на самостоятелни обекти в сградата в режим на етажна собственост за ел. енергия за общите части на сградата не е съобразена с това правило. Това изключва относимостта на приложения от ответника метод за начисляване на всеки отделен етажнен собственик на количество ел. енергия, съответно на неговото индивидуално потребление, съответно изключва и

отговорността на ищеца за плащането на тези разходи в претендирания от ответника размер.

Въззивно гражданско дело № 624 по описа за 2023 година, докладваното от Галина Жечева. Производството е образувано по подадена въззивна жалба срещу решение № 482/15.06.2023 г., с което е отхвърлен предявеният от въззивника срещу „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна иск по чл. 124, ал. 1 от ГПК за установяване недължимостта на суми по издадена от ответника фактура от 01.11.2022 г. за изразходено количество електроенергия за периода от 21.07.2022 г. до 18.10.2022 г., представляваща корекция на количеството потребена енергия в резултат на констатирано неточно измерване на електрическата енергия на обект. За да потвърди решението на районния съд, въззивната инстанция намира, че проверката за техническата изправност на средството за търговско измерване на ел. енергия в имота на ищеца е осъществена съгласно нормите, предвидени в ПИКЕЕ, уреждащи компетентността на мрежовия оператор да извършва технически проверки на СТИ (чл. 46 ПИКЕЕ), реда и начина (чл. 48-49 ПИКЕЕ), правните последици съобразно резултата (чл. 50-58 ПИКЕЕ). Настоящият случай попада в хипотезата на чл. 50, ал. 1, б. „а“ ПИКЕЕ за извършване на преизчисление на количества електрическа енергия, в която хипотеза е достатъчно единствено да се установи, че СТИ измерва с грешка извън допустимата, като размерът на грешката е точно установен. Правото на оператора на съответната мрежа да извърши едностранно корекция на количеството доставена, но неизмерена или неточно измерена електрическа енергия, не е обусловено от доказване на виновно поведение на потребителя, защото целта на корекционната процедура е да възстанови настъпилото без основание имуществено разместване, а не да ангажира отговорността на потребителя за негово виновно поведение. Съгласно разпоредбите на чл. 56 ал. 1 и ал. 2 от ПИКЕЕ в случаите на преизчисляване на количества електрическа енергия по реда на раздел IX (в който попада и чл. 50) операторът на електроразпределителната мрежа предоставя на ползвателя на мрежата фактура и справка за преизчислените количества електрическа енергия, както и информация за дължимата сума за мрежови услуги (с изключение на цена за достъп до електроразпределителната мрежа, формирана на база на предоставена мощност) и за „задължения към обществото“, като ползвателят на мрежата заплаща на оператора на съответната мрежа дължимата сума, определена от оператора на съответната мрежа по реда на ал. 1. Следователно с оглед ПИКЕЕ от 2019 г. титуляр на вземането по корекционната фактура е операторът на електроразпределителната мрежа - в случая ответникът „ЕРП Север“ АД, а задължено лице е „ползвателят на мрежата“, дефиниран с нормата на §1, т. 41 от ДР на ЗЕ - физическо или юридическо лице - ползвател на електропреносната и/или електроразпределителната мрежа, доставящо електрическа енергия в електропреносната и/или електроразпределителната мрежа или снабдявано от такава мрежа, нормата на §1, т. 4 от ДР на ПИКЕЕ - ползвател е клиент

и/или производител на електрическа енергия по смисъла на Закона за енергетиката, т.е. всеки, който купува електрическа енергия за собствено ползване съгласно дефинитивните норми на чл. 27б и 27г от ДР на ЗЕ. Следователно ползвател на мрежата е и крайният потребител, какъвто в случая е ищецът, чийто имот е снабдяван с електрическа енергия от електроразпределителната мрежа. Остойносттаването на консумираната електрическа енергия е правилно извършено, според вещото лице, по приетата съдебно-техническа експертиза по цени на технологични разходи съобразно нормата на чл. 56, ал. 3 от ПИКЕЕ. Корекцията е извършена при спазване на максималния тримесечен срок (90 дни) на период на корекцията по чл. 50, ал. 1 от ПИКЕЕ.

По тези съображения, съдът приема предявения отрицателен установителен иск за неоснователен, поради което и потвърждава решението, с което същият е отхвърлен.

С подобни мотиви, по така образуваното **въззивно гражданско дело № 754 по описа за 2023 година**, докладваното от съдия Станимир Ангелов е потвърдено и решение № 662/14.08.2023 год. на Добричкия районен съд по гр. дело № 3592/2022 г., с което е отхвърлен предявения иск от жалбоподателя срещу „Електроразпределение Север“ АД за установяване недължимост на сума, по фактура от 29.11.2022 г. за извършена корекция на сметки за доставена на ищеца електроенергия по реда на чл. 50, ал. 1, т. „а“ от ПИКЕЕ.

Въззивно гражданско дело № 831 по описа за 2023 година, докладвано от Галатей Милева. Производството е образувано по въззивна жалба на „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна, срещу решение № 102/25.09.2023 г. по гр.дело № 223/2022 г. на Балчишкия районен съд, с което е уважен предявен срещу въззивника иск, като е признато за установено, че ищецът не му дължи сума, представляваща извършена корекция на сметка за периода от 09.02.2019 г. до 09.05.2019 г., по фактура от 30.05.2019 г. За да потвърди решението ДОС и тук приема, че потребител на енергийни услуги в конкретния случай по смисъла на Закона за енергетиката е етажната собственост. Разходите за електрическа енергия за общите части на сградата са разходи за тяхното управление по смисъла на § 1, т. II от ЗУЕС и по правилото на чл. 51, ал. 1 от ЗУЕС те се разпределят поравно според броя на собствениците, ползвателите и обитателите, както и членовете на техните домакинства. Извършената корекция на индивидуалните сметки на част от ползвателите на самостоятелни обекти в сградата в режим на етажна собственост за електрическа енергия за общите части на сградата не е съобразена с това правило. Това изключва относимостта на приложения от ответника метод за начисляване на всеки отделен етажнен собственик на количество енергия, съответно на неговото индивидуално потребление, респ. изключва и отговорността на ищеца за плащането на тези разходи в претендирания от ответника размер.

Изводи

В проследената практика на Окръжен съд – Добрич по посочените влезлите в сила решения се установи, че в мотивите на решенията не се констатира застъпване на тезата за недължимост на преизчислени количества електрическа енергия по очертаните спорни въпроси, повдигнати със сигнала, предвид което при проверката на влезлите в сила решения за периода 01.01.2022 г. - 31.12.2023 г. не се констатира наличие на съдебна практика, противоречаща на практиката на ВКС.

Окръжен съд – Русе

Правораздавателната дейност на Окръжен съд – Русе обхваща два съдебни района, районите на Районен съд – Русе и Районен съд – Бяла. От представените от Окръжен съд – Русе справки се констатира, че делата образувани в периода от **01.01.2022 г. до 31.12.2022 г.**, по жалба срещу решение на първоинстанционния съд, във връзка с иски за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия и приключили с влязъл в сила съдебен акт, са **8 на брой**. Срещу решенията по в.гр.д. № 295/2022 г. и в.гр.д. № 420/2022 г. са подадени касационни жалби. И по двете не е допуснато касационно обжалване. За периода **01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.**, образуваните дела, приключили с влязло в сила решение са **6 на брой**. В представената справка е посочено, че за 2022 г. и 2023 г. няма решения, в които съдът е приел наличие на неравноправни клаузи в Общите условия по смисъла на чл. 146, ал. 1 ЗЗП.

През проверявания период две от образуваните производства са приключили с определения, а именно: определение № 663/13.07.2022 г. по в.гр. дело № 412/2022 г. и протоколно определение № 20 от 17.01.2023 г. по в.гр. дело № 717/2022 г. по описа на съда. Причината за прекратяване на производството и по двете дела е допусната и неотстранена очевидна фактическа грешка в диспозитива на съдебните решения по гр. дело № 5775/2021 г. по писа на Районен съд – Русе.

С **определение № 663/13.07.2022 г. по в.гр. дело № 412/2022 г.**, съдът е констатирал, допусната очевидна фактическа грешка в диспозитива на решение № 679/2022 г., поради което прекратява производството по в.гр.дело № 412/2022 г. и връща делото на Районен съд – Русе с указания в мотивите.

По образуваното **в.гр. дело № 717/2022 г.**, докладвано от съдия Антоанета Атанасова, съдът установява, че с определение № 663/13.07.2022 г. по в.гр.д № 412/2022 г. по описа на ОС - Русе делото е върнато за поправка на очевидните фактически грешки. След връщане на делото в РС - Русе, първоинстанционният съд е постановил Решение № 1105/07.08.2022 г. за поправка на очевидна фактическа грешка, но видно от диспозитива на решението не са отстранени всички констатирани фактически грешки, поради което прекратява производството по

образуваното в.гр.дело № 371/2022 г. и връща делото на Районен съд – Русе за провеждане на производство по чл. 247 от ГПК.

При проверката се констатира:

Въззивно гражданско дело № 248 по описа за 2022 година, докладваното от съдия Михаил Драгнев. Производството е образувано по въззивна жалба срещу решение № 195 от 18.02.2022 г., постановено по гр.д. № 5632/2021 г. по описа на РС - Русе, подадени от ищеца „Електроразпределение Север“ АД и двамата ответници поотделно. Горната инстанция приема, че оплакването на жалбоподателя, относно начина на разпределение на дължимите от него и синовете му суми, с оглед наследствените им части е основателно. Основателно е и оплакването на „Електроразпределение Север“ АД, относно изтеклата за вземането давност, приета от първоинстанционния съд. След горните констатации съдът отменя решението на районния съд по отношение на дължимата от ответника сума, като я намаля на 1130,23 лв. за целия период от 16.02.2016 г. до 26.08.2020 г., както и признава за установено по отношение на другите двама наследници, че всеки от тях дължи на „Електроразпределение Север“ АД сумата от още по 267,22 лв., ведно със законната лихва върху нея.

Въззивно гражданско дело № 292 по описа за 2022 година, докладваното от Михаил Драгнев. Производството е образувано по жалба на ищеца срещу решение № 321 от 15.03.2022 г., постановено по гр.д. № 3721/2021 г. по описа на РС - Русе, с което се отхвърля предявеният от него иск срещу „Електроразпределение Север“ АД за заплащане на сума, представляваща коригирана цена за консумирана електрическа енергия за периода 18.05.2020 г. - 03.06.2020 г., начислена по партида с абонаментен номер. Съдът потвърждава изцяло първоинстанционното решение.

Въззивно гражданско дело № 295 по описа за 2022 година, докладваното от Татяна Черкезова, образувано по въззивна жалба, подадена от „Електроразпределение Север“ АД, срещу решение № 260014/20.08.2020г, постановено по гр.дело № 1597/2020 г. по описа на Русенския районен съд, с което е признато за установено, че ищецът по делото не дължи сумата от 11 269,46 лв. с ДДС, претендирана от „Електроразпределение Север“ АД, въз основа извършена корекция на цена на електроенергия по фактура от 31.03.2020 г. за периода 15.05.2016 г. - 13.02.2020 г. След преценка на установеното и доказателствата по делото, въззивната инстанция намира, че обжалването решение е неправилно. Проверката на СТИ е извършена на 13.02.2020 г. - при действието на Правилата за измерване на количествата електрическа енергия (ПИКЕЕ), обнародвани в ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г. за извършване на корекция при преминала електроенергия по невизуализирана тарифа в СТИ. Съставеният констативен протокол съответства на чл. 49 от ПИКЕЕ. При последваща проверка в БИМ - Регионален отдел - Русе при софтуерно прочитане на

СТИ е установена външна намеса в тарифната схема на електромера - преминала енергия по тарифа 1.8.3 и тарифа 1.8.4, която не е визуализирана на дисплея.

Съгласно чл. 55, ал. 1 от ПИКЕЕ в случаите, в които се установи, че са налице измерени количества електрическа енергия в невизуализирани регистри на СТИ, операторът на съответната мрежа начислява измереното след монтажа на СТИ количество електрическа енергия в тези регистри, като преизчисляването се извършва въз основа на метрологична проверка и констативен протокол, съставен по реда на чл. 49 от ПИКЕЕ. Съгласно заключението на назначената по делото експертиза, налице е реално потребена, но неотчетена, поради софтуерната намеса, електроенергия. Намесата е умишлена, чрез използване на специализиран софтуер, който извършва препрограмираното на СТИ - извършва се промяна на времената на отчитане в съответния регистър, и така отчитането на част от консумираната електрическа енергия става в регистри, които не се използват и не се визуализират. Тъй като ел. енергията е реално преминала през електромера, т.е. е доставена, но не е заплатена от абоната поради неправилното ѝ отчитане, същият дължи нейното заплащане - след като е заплатил по-малка цена от реално дължимата, следва да доплати дължимата сума. По делото е установено, че процесното СТИ е монтирано на 14.05.2016 г., т.е. е установен периодът по чл. 55 ПИКЕЕ, за който следва да се начисли потребената, но неотчетена електроенергия. Посочено е, че поради изтекла давност (тъй като се касае за периодично вземане, за което се прилага 3-годишна давност по чл. 111 б. "в" от ЗЗД) за периода 15.05.2016 г. - 16.04.2017 г., общата потребена, но неотчетена, съответно незаплатена от абоната ел. енергия е 47291 кВтч - за периода 17.04.2017 г. - 13.02.2020 г. Изложеното е обусловило отмяна на обжалвания първоинстанционен съдебен акт, с който е уважен предявеният отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124 ГПК, извън периода, за който вземането е погасено по давност.

С оглед на това решението на районния съд се отменя в частта, с която е признато за установено, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД парична сума, въз основа на извършена корекция на цена за потребена електроенергия по фактура от 31.03.2020 г., за периода 17.04.2017 г. - 13.02.2020 г. На следващо място потвърждава решението на Русенския районен съд в частта, с която е уважен искът по чл. 124 от ГПК за недължимост на вземането за периода 15.05.2016 г. - 16.04.2017 г., в размер на 1888,81 лева с ДДС, като погасено по давност.

Настоящото решение е обжалвано от лицето с касационна жалба пред ВКС. Образувано е **касационно гр. дело № 1759 по описа на ВКС за 2023 година. С определение № 3645/21.11.2023 г.**, постановено по делото, Върховния касационен съд не допуска до касационно обжалване решението по в.гр.д. № 295/2022 г. на Окръжен съд - Русе.

По аналогичен начин се е развило и производството по **въззивно гражданско дело № 420 по описа за 2022 година**, докладваното от съдия

Татяна Черкезова. Съдът е достигнал до същите правни изводи като посочените в мотивите на гореизложеното решение. В резултата на това, с решение № 359/26.10.2022 г., въззивният съд отменя решение № 260427/19.11.2020 г., постановено по гр.д. № 1857/2020 г. по описа на Русенския районен съд, и отхвърля предявения иск за признаване за установено, че ищецът не дължи сумата от 5779,10 лв. с ДДС, претендирана като коригирана цена на консумирана ел. енергия за периода 23.05.2017 г. – 21.02.2020 г. На следващо място потвърждава решението на Русенския районен съд в частта, с която е уважен искът по чл. 124 от ГПК за недължимост на вземането за периода 15.02.2017 г. – 22.05.2017 г., в размер на 354,10 лева с ДДС, като погасено по давност.

Решението е обжалвано от лицето с касационна жалба, по която е образувано **касационно гр. дело № 1791 по описа на ВКС за 2023 година. С определение № 3641/21.11.2023 г.**, Върховния касационен съд не допуска до касационно обжалване решението по в.гр.д. № 420/2022г. на Окръжен съд - Русе.

Със същите съображения, Русенският окръжен съд потвърждава решение № 884/24.06.2022 г. на Русенски районен съд в развитото с въззивно производство по образуваното **в.гр.дело № 513 по описа на съда за 2022 г.**, докладвано от Николинка Чокоева.

Въззивно търговско дело № 371 по описа за 2022 година, докладваното от Силвия Павлова. Производството е образувано по въззивна жалба от „Електроразпределение Север“ АД, против решението на Районен съд - Бяла, постановено по гр.д. № 1202/2021 г., с което е признато за установено по отношение на дружеството въззивник, че дружеството ищец не дължи сумата 3894,26 лв., представляваща служебно начислена на основание чл. 50, ал. 2 ПИКЕЕ, корекционна сума по партида на абоната, за електроенергия за периода 28.08.2021 г. - 25.11.2021 г., по повод на което е издадена фактура от 29.11.2021 г. За да потвърди настоящото решение, въззивният съд намира, че в настоящия случай е оборена доказателствената сила на съставения констативен протокол, тъй като е подписан от свидетели, които реално не са присъствали на проверката, поради което не отговаря на изискванията на чл. 49 ПИКЕЕ и не се ползва с обвързваща доказателствена сила за отразените в него обстоятелства. Предвид на изложеното е прието, че констативният протокол не може да бъде основание за преизчисляване по реда на чл. 50, ал. 5 ПИКЕЕ, съответно за дължимост на процесната корекция на сметката и начислената сума.

Въззивно гражданско дело № 17 по описа за 2023 година, докладваното от Антоанета Атанасова е образувано по подадена въззивна жалба от „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна, против решение № 193 от 17.10.2022 г., постановено по гр. д. № 1035/2021 г. на Беленския районен съд, с което е уважен иск, предявен срещу „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна за заплащане на сумата в размер на 1939,84 лв.,

начислена по партида на абонатен номер за времето от 26.03.2021 г. до 23.06.2021 г., при липса на основание за заплащането от страна на ищеца на стойността на недоставена и непотребена ел. енергия през този период. Въззивният съд е потвърдил решението на Белевския районен съд, при съобразяване със събраните по делото доказателства. Съдът намира, че макар в случая да са били налице условията и правото на ответното дружество да извърши едностранна корекция на потребените от ищеца количества ел. енергия, ответникът „Електроразпределение Север“ АД не е приложил правилната методика при извършване на преизчисляването на същите. Установено е безспорно, че не е имало вмешателство в СТИ, а е имало техническа повреда на същото, при която СТИ въобще не е отчитало потребените количества енергия и електромерът не е отговарял на метрологичните изисквания за измерване на електрическа енергия. Това означава, че при начисляване на допълнителното количество ел. енергия вместо правилото на чл. 50, ал. 1, т. „б“ ПИКЕ, ответното дружество е следвало да приложи разпоредбата на чл. 52 ПИКЕ, приложима при повреда на СТИ, като вземе за база данните от аналогичен предходен период. По делото не е доказано наличие на основание за плащане на сумите по процесната фактура, съобразно установената в констативния протокол и този на БИМ. В производството не е установено правилното осъществяване на корекционната процедура от страна на оператора, поради което предявеният осъдителен иск е уважен.

Въззивно гражданско дело № 173 по описа за 2023 година, докладваното от Николинка Чокоева. Ищцата обжалва решение № 1610/16.12.2022 г., постановено по гр. д. № 6075/2021 г. по описа на Русенския районен съд, с което е отхвърлен предявения от нея иск с правно основание чл. 124, ал. 1 от ГПК, за признаване на установено по отношение на ответника „Електроразпределение Север“ АД гр. Варна, че същата не дължи сумата в размер на 1974,95 лв. с ДДС, представляваща главница по фактура от 31.08.2021 г. за периода 09.11.2016 г. - 30.07.2021 г. Въззивният съд е стигнал до извода, че част от вземането за периода от 09.11.2016 г. до 05.11.2018 г. е погасено по давност, което е обусловило частичната отмяна на обжалвания акт.

Въззивно гражданско дело № 273 по описа за 2023 година, докладваното от Аглика Гавраилова. „Енерго Про Продажби“ АД, е обжалвало решение № 233 от 27.03.2023 г. на Русенския районен съд, постановено по гр.д. № 1405/2022 г., в частта, с която е уважен предявен против дружеството иск за сумата 146,22 лв., която се явява разлика между сумата 811,45 лв., представляваща сума по корекционни фактури за консумация на ел. енергия за периода 29.12.2020 г. - 21.12.2021 г. и сумата 665,23 лв. по сторнирани фактури за същия период на доставка.

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по искова молба, с която е предявен отрицателен установителен иск с правно основание чл. 124, ал. 1 ГПК, с който ищецът отрича възникването и

съществуването на претендираното от ответника - електроснабдителното дружество, вземане за допълнително начислена електрическа енергия, поради установена размяна на изходящите кабели на средствата за търговско измерване, отчитащи процесния електроснабден обект и съседен до него имот.

За да отмени решението в обжалваната част, съдът е приел, че по делото е безспорно, че ищцата е потребител на ел. енергия за битови нужди, доставяна от ответното дружество, както и че имотът ѝ в гр. Русе е присъединен към електроразпределителната мрежа. Следователно има задължение да заплаща потребената електрическа енергия. Съгласно разпоредбите на Закона за енергетиката източник на задължението на крайния потребител за заплащане на цената на доставената електрическа енергия е договорът. Касае се за договор за продажба (доставка) и макар той да има специфичен предмет, в ЗЕ липсват разпоредби, които да изключват общите правила на Закона за задълженията и договорите във връзка със задължението на купувача да плати цената на доставената стока - чл. 183 ЗЗД. От правилото на чл. 183 ЗЗД следва, че когато е било доставено определено количество енергия, но поради допусната грешка е отчетена доставка в по-малък размер и съответно е заплатена по-малка цена от реално дължимата, купувачът следва да доплати дължимата сума.

Въззивно гражданско дело № 306 по описа за 2023 година, докладваното от Антоанета Атанасова. Производството е образувано по постъпила въззивна жалба от „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна против решение № 425 от 31.03.2023 г., постановено по гр.д. № 5853/2022 г. на Русенския районен съд, с което е признато за установено в отношенията между страните, че ищецът не дължи на „Електроразпределение Север“ АД сумата, представляваща допълнително начислена електроенергия по партида, за която е издадена фактура от 09.11.2022 г. на основание чл. 124, ал. 1 ГПК. За да потвърди първоинстанционното решение съдът намира, че КП от проверката, извършена на 07.11.2022 г., е съставен в хипотеза на чл. 49, ал. 3 от ПИКЕЕ - при отсъствие на ползвателя или на негов представител. Преизчисляването на количеството ел. енергия по реда на ал. 2 на чл. 50 от ПИКЕЕ се извършва само въз основа на констативен протокол, съставен по реда на чл. 49 (чл. 50, ал. 5 от Правилата). По аргумент за противното от чл. 180 ГПК, следва да се приеме, че в конкретния случай констативният протокол от 07.11.2022 г. не е подписан от свидетел, съответно не е съставен по предвидения ред на чл. 49 ПИКЕЕ. Налага се извод, че след като КП не е съставен по предвидения ред, то и предпоставките за преизчисление в хипотеза на чл. 50, ал. 5 вр. ал. 2 от ПИКЕЕ не са се осъществили в обективната действителност. Доколкото императивната разпоредба на чл. 49, ал. 3 ПИКЕЕ цели да охрани интересите на потребителя от извършването на произволни проверки от дружеството, извършени единствено в присъствието на служители на последното, то следва да се приеме, че изискването е от съществено значение и пряко

рефлектира върху законосъобразността на проверката. В заключение, извършената от ответника корекция на сметката за ползвана в имота на ищеца ел. енергия за минал период е незаконосъобразна, поради което начислената чрез преизчисление сума не се дължи от ползвателя.

Въззивно гражданско дело № 744 по описа за 2023 година, докладваното от Татяна Черкезова. Производството е образувано по въззивна жалба подадена от „Електроразпределение Север“ АД, гр. Варна срещу решение № 400/01.04.2022 г., постановено по гр.д. № 5088/2021 г. по описа на Русенския районен съд, с което е отхвърлен предявеният от тях срещу ответника иск по чл. 422 вр. чл. 124 от ГПК. Решението е отменено. Окръжен съд – Добрич приема, че съобразно фактите по делото, искът за установяване съществуването на претендираното от ответника задължение е основателен. Когато е установено точното количество на потребената, но незаплатена ел. енергия, възникването на задължението не може да бъде отречено. Без значение е обстоятелството, че не може да се установи кога е станала външната софтуерна намеса, тъй като за целия претендиран период не е имало промяна на абоната. За него, а след смъртта му - съответно за наследниците му, е възникнало задължение да платят доставената енергия, за което не е установено да е погасено чрез някой от предвидените в закона погасителни способности.

Поради това искът за установяване съществуването на правото за получаване на цената на тази енергия като основателен следва да се уважи, като се съобрази периодът, за който задължението е погасено по давност, каквото възражение е направено от ответника. Вземането е погасено по давност за периода 07.11.2016 г. - 20.07.2018 г., тъй като се касае за периодично вземане, за което се прилага 3-годишна давност по чл. 111 б. „в“ от ЗЗД, при съобразяване с обстоятелството, че заявлението за издаване на Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК, прекъсващо давността, е депозирано на 20.07.2021 г. Изложеното обуславя отмяна на обжалвания първоинстанционен съдебен акт, с който е отхвърлен предявеният положителен установителен иск с правно основание чл. 124 ГПК и уважаването му извън периода, за който вземането е погасено по давност.

Въззивно търговско дело № 74 по описа за 2023 година, докладваното от Светослав Тодоров. Производството е образувано по постъпила въззивна жалба от търговско дружество против решение № 260057/06.12.2022 г. по гр.д. № 6909/2019 г. по описа на Районен съд - гр. Русе, с което е отхвърлен иск срещу „Електроразпределение Север“ АД за недължимост на сума, представляваща извършена корекция на потребена енергия за периода от 10.08.2019 г. до 07.11.2019 г. (90 дни) по фактура от 14.11.2019 г. за абонат с обект на потребление в гр. Русе. За да потвърди обжалваното решение и предвид възраженията в жалбата, настоящата инстанция приема по делото, че ищецът е търговско дружество, като обектът на потребление, в който е извършена проверката е помещение

свързано с извършваната от него търговска дейност (транжорна), поради което ищцовото дружество не е потребител по смисъла на Закона за защита на потребителите и неоснователно е позоваването на защитата по този закон. На следващо място, констативният протокол от проверката действително не е подписан от представител на ищеца и не съдържа признание на неизгодни за него факти, но неправомерното присъединяване, начина по който е извършено и допълнително изградената в обекта на ищеца инсталация за консумиране на ел. енергия и действителното потребление на неотчитана от средство за търговско измерване електроенергия са установени по несъмнен начин в производството от показанията на свидетел, материалите по досъдебното производство, заключението на вещото лице по назначената съдебно-техническа експертиза и самият констативен протокол, който в изпълнение на изискванията на ПИКЕЕ е подписан от двама свидетели и представител на полицията в потвърждение на описаното в него.

Към момента на проверката са действали Правила за измерване на количеството електрическа енергия, издадени от КЕВР и обн. в ДВ бр. 35 от 30.04.2019 г., поради което неоснователно се явява и възражението на въззивника, че към този момент липсва нормативна уредба, която да урежда реда за възникване правото за извършване на едностранна корекция на сметката за консумирана ел. енергия. С оглед на това, въззивният съд намира, че КП от проверката на 07.11.2019 г. е съставен при спазване изискванията на ПИКЕЕ. От съвкупния анализ на доказателствата е установено нарушаване целостта на кабел от ответното дружество и консумиране на електроенергия от обекта на ищеца чрез неправомерно присъединяване. Съдът е приел, че са налице предпоставките за извършване на корекция на сметката на ищеца и същата е извършена при спазване на правилата на ПИКЕЕ, поради което ответникът е доказал факта, от който произтича вземането му и предявения отрицателен установителен иск се явява неоснователен.

Изводи

В проследената практика на Окръжен съд – Русе по посочените влезлите в сила решения се установи, че в мотивите на решенията не се констатира застъпване на тезата за недължимост на преизчислени количества електрическа енергия по очертаните спорни въпроси, повдигнати със сигнала. В този смисъл проверката на влезлите в сила решения по искове за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г., в сила от 09.07.2021г.), за периода 01.01.2022 г. до 31.12.2023 г. не

констатира наличие на съдебна практика, противоречаща на практиката на ВКС.

Окръжен съд – Разград

Съдебният окръг на Окръжен съд – Разград обхваща районите на следните районни съдилища – Районен съд - Разград, Районен съд - Исперих и Районен съд – Кубрат. Съгласно предоставената информация, относно образуваните дела по жалби срещу решения на първоинстанционните съдилища във връзка с иски за оспорване дължимостта на преизчислени количества електрическа енергия за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г., в Окръжен съд – Разград няма образувани дела.

За 2023 г. по описа на Окръжен съд – Разград е образувано едно производство – гр. дело № 35/2023 г., приключило с окончателен съдебен акт – решение № 63/24.04.2023 г., потвърждаващо решението на Районен съд – Кубрат и влязло в сила на 24.04.2024 г.

Делото е образувано по въззивна жалба, подадена от „Електроразпределителни мрежи Запад” АД, гр. София против решение № 189/06.12.2022 г., постановено по гр.дело № 332/2022 г. по описа на РС-Кубрат, с което в производство по чл. 422 от ГПК съдът отхвърля като неоснователна и недоказана претенцията на ищеца, сега въззивник против ответника за установяване дължимост на сумите, за които в полза на дружеството е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК.

За да потвърди обжалваното решение, въззивният съд приема, че договорните отношения между крайния клиент и електроразпределителното предприятие възникват по силата на присъединяването на обект на клиента към разпределителната мрежа, което се урежда от разпоредбите на Наредба № 6/24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи (обн., ДВ. бр. 31 от 4.04.2014 г., в сила от 4.04.2014 г., изм. и доп., бр. 36 от 13.05.2016 г., в сила от 13.05.2016 г., изм., бр. 77 от 4.10.2016 г., в сила от 4.10.2016 г., изм. и доп., бр. 76 от 27.09.2019 г., в сила от 27.09.2019 г.). Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 3, т. 2 от посочената Наредба № 6 присъединяването се извършва по искане на собственик, ползвател или наемател на обекта. Начинът на изброяване на правните субекти, по чието искане се извършва присъединяването показва, че както самото присъединяване, така и следващите от него договорни отношения, респ. отношения по измерване на количествата потребявана ел. енергия, е обвързано от наличието на правна връзка между клиента и обекта на присъединяване, а това са вещните права на собственост и на ползване, и правото на държане като наемател. Иначе казано клиенти на ел. енергия могат да бъдат правни субекти, които държат, владеят или ползват обекта на правно основание.

Дори да се приеме, че клиенти на електроразпределителното дружество могат да бъдат и правни субекти, различни от посочените в чл. 4, ал. 3 от Наредба № 6, те могат да са само такива, които ползват обекта за собствени нужди със съгласието на собственика или носителя на вещното право на ползване, и същевременно са сключили договор за използване на електроразпределителната мрежа за този обект при публично известните общи условия директно с ответното дружество. Сключването на такъв договор обаче не се презумира с установяване на факта на ползване на обекта, а подлежи на доказване по общия ред на ГПК, например с откриването на индивидуална партида (клиентски номер) на ползвателя (арг. ТР № 2/17.05.2018 г. по т. д. № 2/2017 г. на ОСГК на ВКС).

Доколкото нормативната уредба - чл. 51, ал. 1 от ПИКЕЕ, позволява корекционната процедура да се приложи и по отношение на неправомерно присъединени към електрическите мрежи обекти, то единственият извод, който може да се направи е, че в посочената хипотеза отговорност за констатирана неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, следва да носят само лицата, ползващи се от неправомерно присъединените обекти на правно основание собствениците, ползвателите или наемателите.

Следователно, както в случаите на възникнали в резултат на правомерно присъединяване договорни отношения, така и в случаите на неправомерно присъединени обекти, преизчисляване на количеството електрическа енергия при установяване на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия, може да се извършва само за сметка на лица, разполагащи с вещните права на собственост и на ползване, и с правото на държане като наемател.

Съществуването на вещни или облигационни права на ответника по отношение на процесния имот и качеството му на потребител не е било установено нито в хода на проверката и последвалата корекционна процедура, нито в хода на съдебното производство. Напротив от представения към възражението по чл. 414 от ГПК, нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот от 02.10.2017 г. е видно, че ответникът се е разпоредил с процесния недвижимия имот - къща, обекта на потребление, както е отбелязано от първоинстанционния съд. Това обстоятелство по категоричен начин установява, че ответникът няма качеството на потребител.

Предвид на изложеното, в изложените мотивите на решението на Окръжен съд – Разград, не се констатира противоречие на становището на съда с практиката на ВКС.

Обобщени изводи:

На основание гореизложените констатации, при проверката на влезлите в сила решения на Окръжен съд – Монтана, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Русе, Окръжен съд – Добрич и Окръжен съд – Разград по искове с предмет оспорване дължимостта на преизчислени количества

електрическа енергия (корекции на сметка за минал период) при установяване на случаи на неизмерена, неправилно и/или неточно измерена електрическа енергия по смисъла на чл. 83, ал. 1, т. 6 от Закона за енергетиката и Правилата за измерване количеството на електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.; изм. ДВ, бр. 57 от 09.07.2021 г., в сила от 09.07.2021г.), за периода 01.01.2022 г. - 31.12.2023 г., се налагат следните обобщени изводи:

Решенията са постановени, след направена преценка на фактите и обстоятелства от значение за всяко от делата, при подробно обсъждане на доказателствата и заключенията по назначените съдебни експертизи в тяхната съвкупност и относимост. В съдебния процес за дължимост на стойността на потребената електрическа енергия съдът следи за наличието или липсата на основания за начисляване на допълнителната корекция по сметките, наличието на облигационна връзка между страните и стриктното спазване на корекционните процедури, съгласно разпоредбите на Правилата за измерване на количеството електрическа енергия (обн. ДВ, бр. 98/12.11.2013 г.) и последващите Правила за измерване на количеството електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 35 от 30.04.2019 г.), както и на действително доставеното количество електроенергия за периодите, когато липсва специална правна уредба за установяване на условия за начина на извършване на проверка на средството за търговско измерване за преизчисляване на сметки за електрическа енергия за минал период поради неотчитане и неизплащане на част от действително потребената електрическа енергия, измерена с невизуализиран регистър на СТИ, в резултат на установено софтуерно въздействие върху СТИ от страна на крайния потребител, чиято продажна цена дължи да заплати.

Също така съдът установява чрез експертиза (съдебно-техническа или комплексна електротехническа и софтуерна експертиза) след извършване на софтуерен прочит на паметта на средството за търговско измерване релевантните факти и обстоятелства, а именно: има ли неправомерно софтуерно въздействие върху паметта на СТИ или се касае за софтуерна грешка, с каква цел е извършено софтуерното въздействие, кога и по какъв начин е извършено, преминала ли е реално отчетената в тарифи Т3 и Т4 електрическа енергия и през кой период, кога е монтирано СТИ в имота и какви са били показанията в тарифите му тогава, разполага ли електроразпределителното дружество със софтуерна програма, с която може да променя показанията в тарифите на СТИ или само с такава, която чете данните, какво означава и по какъв начин е възможна констатираната със съответния протокол на Българския институт по метрология външна намеса в тарифната схема на СТИ.

В заключение следва да се посочи, че в случаите, при които въззивният съд приема, че е налице недължимост на преизчислените количества електрическа енергия, крайните изводи в мотивите, въз основа на които формира решението си са на основания, различни от основанията, посочени в сигнала. В този смисъл не се установи наличие на съдебна практика, противоречаща на практиката на ВКС.

Въз основа на направените констатации и изводи и на основание чл. 58, ал. 2 ЗСВ, Инспекторатът към Висшия съдебен съвет не следва да дава препоръки.

На основание чл. 58, ал. 3 ЗСВ, настоящият акт да се изпрати на председателите на Окръжен съд - Смолян, Окръжен съд – Монтана, Окръжен съд - Велико Търново, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Русе, Окръжен съд – Разград и Окръжен съд – Добрич, които в едномесечен срок следва да запознаят с него гражданските състави и да уведомят главния инспектор за изпълнение на задължението си.

След изтичане на срока по чл. 58, ал. 3, изр. 2-ро ЗСВ – при липса на постъпили възражения, а при постъпили такива - след произнасяне на главния инспектор на ИВСС по тях, копие от акта, ведно с възраженията и решенията по тях на главния инспектор, да се изпратят на председателите на Окръжен съд - Смолян, Окръжен съд – Монтана, Окръжен съд - Велико Търново, Окръжен съд - Варна, Окръжен съд – Русе, Окръжен съд – Разград и Окръжен съд - Добрич и представляващия Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

ИНСПЕКТОР:

Заличено на
осн. 33ЛД

